ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

17. IV 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 130 ДИН. ● БРОЈ 2103

За све од 1 до 77

ШЕТЊА КРОЗ ПСИХОЛОГИЈУ

АНБЕЛИ НОСЕ БЕЛО

Ђирђев

Веровали или не!

МАЛИШАНИ

СА ТАХИТИЈА ПОНЕКАД НЕ РАСТУ У СВОЈОЈ ПОРОДИЦИ, ЧАК И КАД СУ ВЕОМА ИМУЋНИ. СТАРО ЈЕ ВЕРОВАЊЕ ДА ДЕЦУ БОЉЕ ВАСПИТАВА НЕКО КО С ЊИМА НИЈЕ У СРОДСТВУ ЈЕР ИХ НЕЋЕ РАЗМАЗИТИ.

ПЕТ ПОЗЛАЋЕНИХ ПАГОДА

НА ПЛАНИНИ ВУ ТАИ ШАН, У КИНИ, НАПРАВЉЕНО ЈЕ ОД ПРЕТОПЉЕНИХ БРОНЗАНИХ НОВЧИЋА КОЈЕ СУ ПОКЛОНИЛИ ХОДОЧАСНИЦИ.

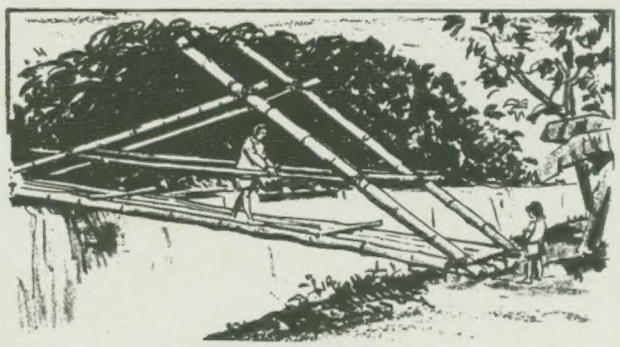

МОСТ

У ПЛАНИНАМА МАГАМЕДУНГ У ИНДОНЕЗИЈИ НАПРАВЉЕН ЈЕ ОД СТАБЉИКА БАНБУСА ПОВЕЗАНИХ БИЉНИМ ВЛАКНИМА.

ЗАМАК

ФОНТЕН - АНРИ У ФРАНЦУСКОЈ ПРЕМА ТЕСТАМЕНТУ ПРВОГ ВЛАСНИКА КОЈИ ГА ЈЕ САЗИДАО ПРЕ 500 ГОДИНА ЗАУВЕК МОРА ДА ОСТАНЕ У ПОСЕДУ ЊЕГОВЕ ПОРОДИЦЕ.

ЧАСОВНИК

ИЗРАЂЕН У ЕНГЛЕСКОЈ 1691. ДЕЛИО ЈЕ ДАН И НОЋ НА ПО 10 САТИ.

Шарл Симон Пјевено

(1753 - 1821)

ФРАНЦУСКИ ПЕСНИК КОЈИ ЈЕ ПОСТАО ПРОФЕСОР СА 15 ГОДИНА, НИЈЕ БИО У СТАЊУ ДА ПИШЕ СТИХОВЕ АКО СЕ ПРЕДХОДНО У КРЕВЕТУ НИЈЕ ЊИХАО ПУНА 24 ЧАСА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

••• сваког сата са лица Земље ишчезне једна животињска врста. Још од пре двадесетак година брзина нестајања износила је једну врсту дневно. Разлог: брзо уништавање тропских шума.

••• оригиналну наруквицу која је уједно и новчаник предлажу немачки дизајнери. Један поглед на снимак и јасно ће вам бити како се употребљава.

••• у Немачкој је недавно пуштен у продају „да зер" – мали уређај против љутих паса, сигурнији од сваке батине. Довољно је да при сусрету са, рецимо, пит бултеријером, притиснете дугме па да почне да емитује звук од 25 до 30 килохерца, који човечије ухо не чује, али на пса делује стравично – и најбеснији, на раздаљини од 5 до 7 метара, побећи ће главом без обзира.

••• глас Ерика Курмангалијева јединствен је у свету. За њега чак нема ни званичног назива у оперској пракси па су га назвали „мушки алт". Ерик, који је већ задивио Европу изводећи својим снажним и врло високим гласом кантате Вивалдија и Моцарта, тренутно се спрема да наступи у Пучинијевој опери „Мадам Батерфлај" у којој ће играти главну женску ролу.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

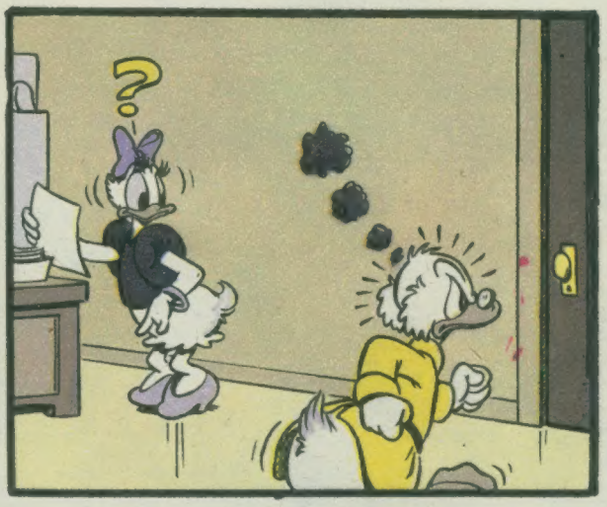

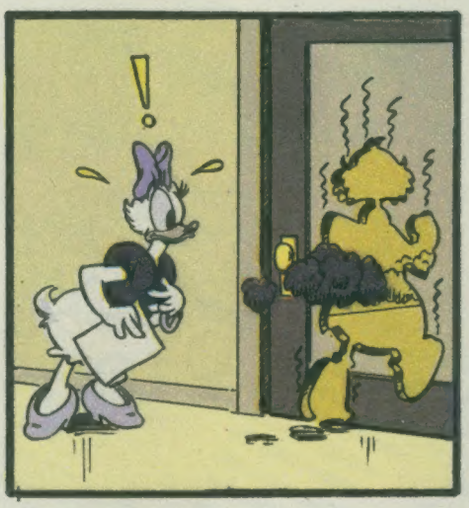

Distributed by King Features Syndicate

© 1991 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

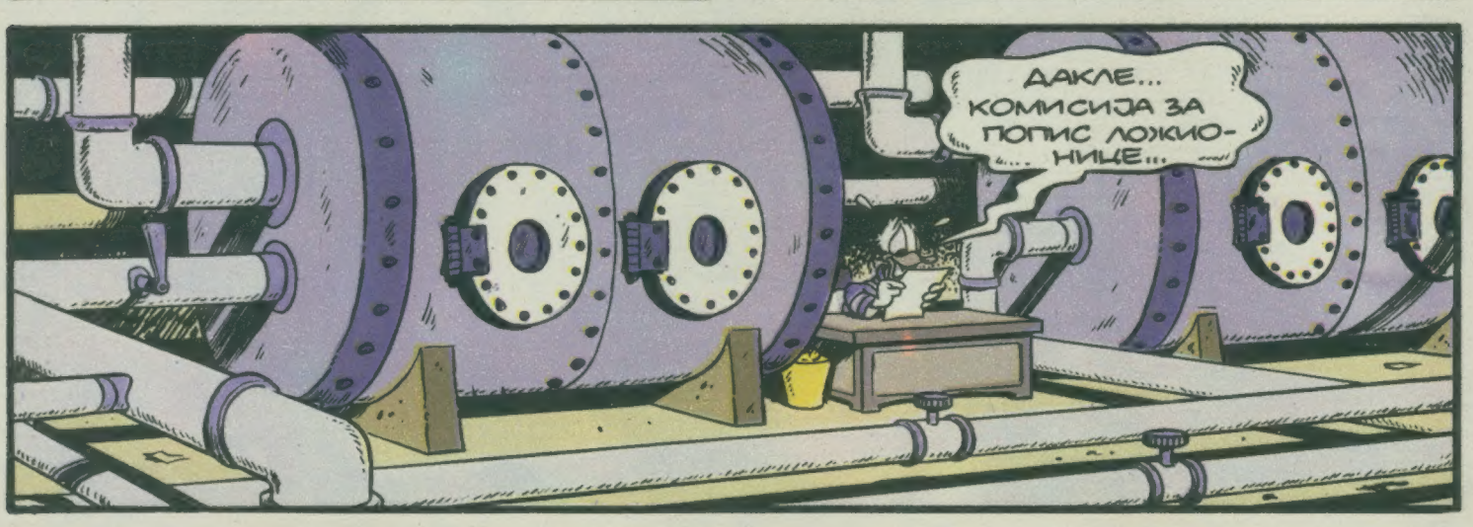

Приче из „Пустињске олује"

In The Pursuit of Peace...

OPERATION DESERT STORM

МАКАЗЕ ЗА РАДАРСКУ ЗАВ

Команданта савезничких снага генерала Нормана Шварцкофа месецима су мучиле грдне невоље јер су подаци које је добијао од шпијунских сателита „KH-11" и извиђачких авиона „TR-1" показивали да у ваздушној одбрани Садама Хусеина није било отвора и пролаза. Уколико би савезници успели да направе пробој кроз прстен радара за рано упозоравање, који је окружавао Ирак, њихови ваздушни напади на солидно брањени Багдад могли би да личе на „гађање глинених голубова на стрелишту". Генерал Шварцкопф се бојао да би већ прве ноћи ваздушних дејстава могао да изгуби на десетине, па и стотине борбених авиона. А до те прве ноћи „Пустињске олује" остало је само још неколико дана.

Седећи за столом у свом командном центру, генерал Шварцкопф је опрезно слушао пуковника Џорџа Греја, команданта Првог ваздухопловног пука за специјалне операције. План пуковника Греја био је да се борбена група хеликоптера MH-53J „Пејв Лоу", уз подршку јуришних хеликоптера AH-64 „Апач", пребаци преко ирачке границе и направи отвор у радарском застору за рано упозоравање. Напад је морао да

ЕСУ

До сада су светској јавности биле непознате чињенице о улози коју су специјалне снаге одиграле у Заливском рату. Различите групе командоса успеле су својим изненадним и вештим акцијама да помогну да се тај рат што пре и ефикасније заврши

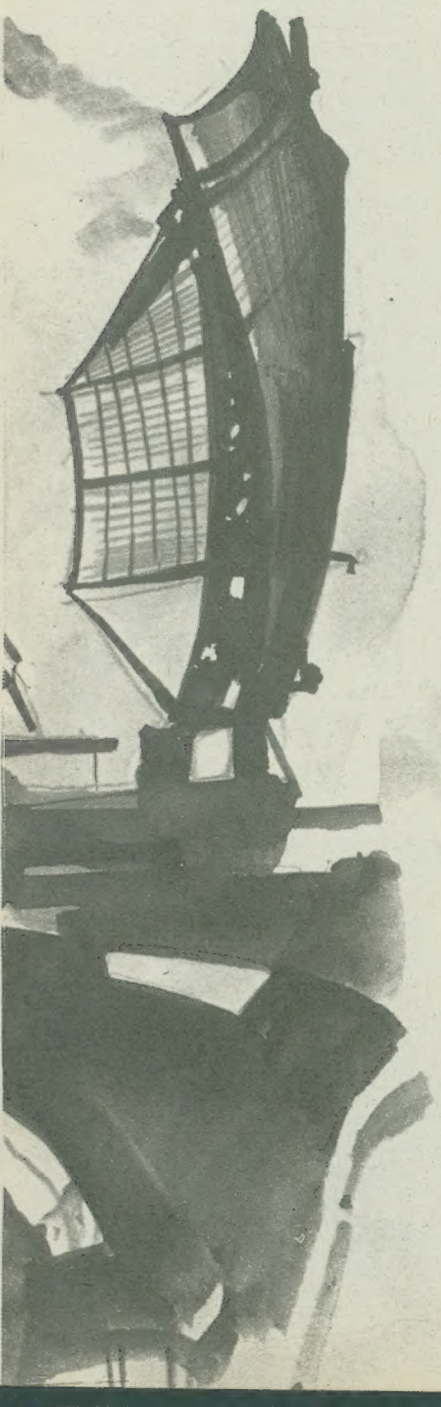

се изведе непримећено и брзо као мућа јер уколико не би успео, Багдад би могао да подигне узбуну и све спречи. Пуковник Грej стајао је пред великим картама и покушавао да убеди свог команданта да ће његови момци успети у томе.

Генерал Шварцкопф је ћутао и размишљао. Као и сваки припадник копнених снага, командант операције пустињска олуја" скептички је гледао на дејства специјалних снага. У филмовима су се могла славити и величати тајна борбена дејства командоса, али за старог, искусног пешадинца, као што је био Шварцкопф, то је могло донети само нову главобољу. Јер, ако све то не успе, њему следује да их из те гужве вади и спасава. Међутим, генерал је и даље слушао пошто другог избора није имао.

После дужег ћутања генерал је дигао поглед и запитао пуковника: – Пуковниче Грej, можете ли ми са сто одсто сигурности гарантовати да ће ваша мисија успети?

Пуковник Грej је дубоко удахнуо осећајући како му се грашке зноја сливају низ леђа.

– Могу, господине генерале – одговорио је одсечно.

– Па лепо – рече генерал Шварцкопф – онда крените у рат са вашом акцијом.

И тако је у операцији „Пустињска олуја" кренула прва у низу прикривених, тајних и опасних акција, које су знатно допринеле да се тај рат заврши брзо и са релативно мало људских губитака.

15 метара изхад земље

Док је пуковник Грej онако одсечно и самоуверено потврдио да ће направити отвор у ирачкој ваздушној одбрани, за његовог главног пилота и команданта планиране акције мајора Боба Леоника не може се рећи да је био сасвим сигуран у успех те акције. Истина, његов хеликоптер МН-53Ј „Пејв Лоу" сматран је за један од најбољих у свету јер је био крцат најсавременијим навигационим уређајима, као што су кружни ласерски жироскоп, глобални позициони систем, Доплеров радар, компјутерске карте и друго. Све то омогућавало је овом хеликоптеру да лети и по најгорем могућем времену и да своје командосе спусти на сам циљ. Црне кутије за електронско ратовање, којима је такође био опремљен, могле су да заслепе противникове радаре и ракете земља-ваздух (ракете SAM), а брзина лета од 240 km/h, на висини од свега петнаестак метара изнад земље, представљале су праву ноћну мору за противника.

Ноћни ваздушни препад на ирачке радарске станице за рано упозоравање морао је до танчина да се испланира. Да би се направио отвор довољне ширине за касниј јуриш ваздухопловних снага, требало је уништити две радарске станице. Пошто су све ирачке радарске станице биле електронским путем повезане у паровима, било је потребно да се две станице у једном пару истовремено униште. Јер, ако би једна остала читава, она би имала довољно времена да Багдад упозори о предстојећем ваздушном нападу.

Искусни момци из Леоникове ескадриле „Грин Хорнет" имали су обичај да се насмеју на онај стари ваздухопловни мит из Првог светског рата о „пилотима правог кова", тешким пијаницама и сулудо храбрим момцима. Насупрот томе, данас су ти Леоникови пилоти-командоси праве цепидлаке које до детаља планирају своје маршруте и до милиметра утврђују координате својих циљева. Темељитост и сигурност, а не само храброст, квалитети су по којима се они бирају и обучавају.

Тачно у 2.20 после поноћи 17. јануара 1991. године Леоников хеликоптер је прелетео ирачку границу. Налазио се на челу борбене групе хеликоптера која је за ту акцију добила назив „Нормандија" и која се састојала од две подгрупе. На челу сваке подгрупе налазила су се два хеликоптера МН-53Ј „Пејв Лоу", а за њима четири хеликоптера АН-64 „Апач", који су на радарске станице имали да изруче своје ракете. Мајор Леоник је своју борбену групу, да би остала непримећена, водио у цик-цак линији између бедуинских логора и мноштва ирачких осматрачких станица. У ниском лету летео је и кроз сува речна корита и испод радарског застора. У мрклом мраку потпуно се уздао у своје рачунаре и сензоре шапатом уверавајући самог себе: „Надам се да сам на правом путу" јер би сваки погрешан покрет управљачке палице значио чеони удар у неку пустињску дину. С друге стране, група хеликоптера летела је толико ниско да је и један једини ирачки војник могао својим аутоматом да обори неки од хеликоптера.

„Обавили смо посао!"

На око 12 километара од предвиђеног циља челни хеликоптери „Пејв Лоу" почели су да избацују светлеће ракете на земљу како би обележили правац лета за јуришне хеликоптере „Апач". Један ирачки стражар пред једном од радарских станица видео је хеликоптере како му се приближавају и покушао да се склони у станицу. Међутим, то му није успело јер је готово истог тренутка у станицу треснула ласером вођена ракета „хелфајер", а одмах за њом још неколико. После пет секунди у великој ватреној кугли нестала је и друга радарска станица у пару. Мајор Леоник је истог тренутка у микрофон свог радио-предајника радосно повикао: „Обавили смо посао!"

Далеко у позадини, у свом командном центру, генерал Шварцкопф је, укључен у радио мрежу борбене групе хеликоптера, пратио разговор пилота-командоса. Када је зачуо шифру за успешно обављену акцију „Калифорнија", само је прошапутао: „Хвала Богу!"

На повратку у своју базу мајор Леоник бацио је једног тренутка поглед навише из своје кабине. Ништа није могао да види, али је зато чуо страшно брујање мноштва авионских мотора. Биле су то савезничке ваздухопловне снаге које су кроз отвор у радарском застору надирале у дубину ирачке територије. На стотине савезничких авиона продрло је те ноћи, потпуно неоткривено, до Багдада и сручило своје бомбе на град који готово ни гранату није могао да испали у своју одбрану. Те прве ноћи читава ваздухопловна флота вратила се у своје базе без иједног губитка.

Припремио: ***М. Ђурић***

Илустровао: Брана Јовановић

Бранислав Нушић

У ЖАРКУ АФРИКУ МАКАР С АВИЈАТИКУ

Тим речима кренуо је на велико путешествије Јованча Мицић, главни јунак познате комедије Бранислава Нушића. Да ли је он заиста постојао?

Јагодинци, свет весео и духовит, никада им чаршија није била тесна, напротив. Средином прошлог и у првој половини овог века чаршијом је струјао живот, а у кафанама и кафанским баштама орило се од смеха уз пиће и доскочице. Ту се трговало и договарало, а кад би ко умро о покојнику причало најлепше.

У Јагодини су се укрштали путеви, сусретале рабаџије, док су у мезулхани, јединој поштанској постаји у том крају, татари, преносећи пошту, мењали уморне за одморне коње.

Има једно кафанче

Изградња железнице 1844. године није засметала Јагодинцима. Истина, нестало је рабаџијске и остале гунгуле путујућег света кроз чаршију, али су се житељи вароши осећали комотније. И даље су се дружили, правили шеретлуке по кафанама и сокацима, уживали у цветним баштама својих кућа и... трговали. Трговина је била најпривлачнија, готово основ зараде.

Шерете је нарочито привлачила кафана „Дарданели" која се налазила у центру, на месту данашњег хотела „Јагодина". Више него скромног изгледа била је друга кућа јагодинских ловаца. Ту се дан није могао замислити без Косте Јоцића Столара, Јеше Миртовића Шпекуланта, Ђорђа Матића Гарде, Милоша Раденковића Американца...

Закупац „Дарданела" Јованче Симић, човек омањи, дежмекаст и весео имао је два брата – Анастаса и Милана – и кућу са баштом преко пута кафане.

Случај је хтео да је некако у то време у „Дарданеле" залазио Бранислав Нушић. Наиме, 1885. године Србија је ушла у рат против Бугарске а млади Нушић, студент Велике школе у Београду, нашао се као регрут у Јагодини. Касарна српске војске налазила се на периферији, на Јошју, у некадашњим баракама француских радника који су градили прву српску железничку пругу.

И сам духовит, Нушић је сваки излазак у град користио да слуша шерете у „Дарданелима". Једног дана на улици је срео пријатеља из београдских дана Милутина Аранђеловића. Распитујући се о новостима у Београду, Нушић је позвао Аранђеловића да се нађу у кафани.

– Ама, којој?! – упитао га је пријатељ.

– Има једно кафанче на углу Параћинске и Гребенарске улице. Ту свраћам кад год се извучем из логора. Ради смејурије и добра пића и јела. У њој се окупљају ловци и јагодински акционари, парајлије. Да ти се вилице искриве од смеха! Дођи сутра после подне, нећеш се покајати!

Тако је Нушић описао кафану „Дарданели" Јованчета Симића који ће у његовој „комедији у десет слика са играњем и певањем" под називом „Пут око света" постати главни јунак и под именом Јованча Мицић кренути на путешествије, наравно са ћураном, да би се кући вратио са туђим дететом „црнчетом"!

Дете порасло, тражи леба!

Тврдња да је Јованче Симић у ствари Јованча Мицић, није, међутим, тачна. Цела комедија Бранислава Нушића „Пут око света" настала је на духовитим причицама и међусобним зачкољицама шерета у „Дарданелима" које је ту данима слушао. У смишљању појединих и сам је учествовао. Извесно је само једно: за окосницу главног лика послужиле су му шале о Ђорђу Матићу Гарди који је надимак добио по томе што је служио војни рок у гардијској јединици.

Почело је тиме што је група Јагодинаца са Миланом Радовановићем на челу кренула трбухом за крухом у Америку. Мање због беспослице а више због авантуристичког духа, Гарда се у Америци одвојио од дружине и отиснуо даље. Повремено се пријатељима у туђини јављао писмима. Сада је у Индији, па у Кини, ето га затим у Египту...

Јагодинска дружина чак је чула да је негде у Калифорнији добио ванбрачно дете. Ваљда са неком црнкињом јер Нушић у комедији дете помиње као „црнче"!

Било како било, дружина се после неколико година вратила у Јагодину и опет почела да се окупља у „Дарданелима". Вратио се и Гарда, али је тешко подносио шале на рачун „црнчета". У почетку се бранио, а једног дана, богами, и наљутио када је у кафану, у пратњи Нушића, ушао Ђока Димитријевић Дуванџија.

Још с врата Дуванџија се устремио на Гарду замоливши Нушића да потврди да је био присутан када му је стигло писмо од шурака Спире из Америке.

– Бре, Гардо, опет моли Спира да му јавим шта да каже оном твом сину, оном црнчету, да ли дете да долази или не!... Дете порасло, тражи одећу... леба и с леба!

– Сви сте готовани, аиде, море! – обрецнуо се Гарда, али Американац није попуштао:

– Свако дете жели да има родитеља поред себе!

Гарда је скочио. Кафана је занемела. Срећом, све се добро завршило.

Вративши се у Београд после окончања Српско-бугарског рата 1886. године Нушић се радо сећао јагодинских ујдурми. Не зна се када је написао „Пут око света". Комедију је објавио 1910. Од свега што је чуо у „Дарданелима" осмислио је позоришну причу. Главној личности дао је име – Јованча Мицић. Тиме се оду-

жио и весељаку, закупцу кафане „Дарданели", Јованчету Симићу променивши му само презиме.

Многа славна глумачка имена играла су лик Јованче Мицића и осталих у „Путу око света", али нико као јагодински аматери чију је представу Нушић гледао приликом једне посете граду. Представа се играла у такозваној „Шареној кафани", а Нушић се тресао од смеха. Био је одушевљен.

Уз батине и отказ

Кафана, позната између два рата као „Шарена", била је друга велика јагодинска „знаменитост". Налазила се на месту садашње робне куће „Морава". Саградио ју је 1820. јагодински кнез Аранђел Милосављевић па се у почетку звала „Ранђелова" и „Кнезова". Назив „Шарена" добила је четири године после отварања јер су је „намоловали фарбама и картонским модлама" италијански молери који су радили на уређењу Старе цркве.

Из „Шарене кафане" није избијао ни песник Ђура Јакшић који је предавао цртање у јагодинској гимназији. Чак ју је описао у причици „Комадић швајцарског сира". Само три године провео је несрећни Ђура у Јагодини. Током 1872. добио је отказ. Бунтовник по природи, нешто се замерио јагодинском кмету Јованчету Цветановићу. Кмет за штап и Ђура је добио батине.

Извесно време „Шарена кафана" је била званично место на ком су се одржавале окружне лицитације. Ту су се за будзашто распродавале ствари пореских дужника и материјално упропашћених трговаца. Ту су отишле на добош и ствари Јеврема и Илке Марковић. Јеврем је полубрат Светозара Марковића. Стрељан је у Тополи као завереник и један од организато-

ра побуне против владара, мада то историјски није доказано. Његова жена Илка завршила је у затвору због покушаја атентата на краља Милана. Хтела је да освети мужа, али није успела.

Кафеџија Јованче Симић, исти онај човек који је смехом одушевљавао Нушића и који је у „Путу око света" постао Јованча Мицић, помогао је Илки Марковић да из Тополе дословно украде тело стрељаног мужа, ноћу кришом пренесе у Јагодину и сахрани на месном гробљу поред брата му Светозара.

Ништа без ћурана

Јагодинци су се у почетку љутили што их у шали називају – ћуранима. Потом су дигли руке. А шала потиче из времена када су се у Јагодини и околини гајила читава јата ћурана.

Откуд ћурани баш у Јагодини?

Све је започео Италијан немачког порекла Теодор Клефиш. Пут га је нанео у Јагодину, ту се скућио и 1901. започео да тргује живином. Пошто кокошка није довољно тешка да би се на њој много зарадило, Клефиш је запатио ћурке. Затим је понудио Јагодинцима и сељацима у околини да се прихвате истог, уносног посла. Обећао је да ће откупити сваку ћурку. Људи су се прерачунали: ћурка достиже тежину и до 9 килограма – исплати се.

Касније је Клефиш подигао читаве погоне за кланичну обраду ћурки. Толико је брзо напредовао и постао познат у Европи да се у Енглеској чак говорило: ко за Божић нема на трпези Клефишеву ћурку није успешан човек!

Избијањем Првог светског рата у Јагодини се међу избеглицама обрео и београдски глумац Чича-Илија Станојевић. Мало је глумио у „Шареној кафани", више пијуцкао са друштвом, али је увек био пун досетки. Јагодинци су га волели. Када је по завршетку Церске битке кренуо возом назад у Београд, на станицу се слегло пола града. Сви су очекивали да Чича са прозора вагона одржи опроштајни говор. Међутим, он је ћутао и само се осмехивао. Чим је воз кренуо, извадио је из џепа шаку кукуруза, основну храну за ћурке, и бацио окупљенима.

Сви су се насмејали.

– Опет нас је насамарио! – причало се затим по чаршији. – Море, Чичина посла!

Миленко Тодоровић

Бетон је један од симбола савременог света.

Најстарији бетон на свету настао је око 5600. године пре наше ере, откривен је у Србији, у Лепенском виру, на обали Дунава. Подови у кућама тог насеља били су израђени од једне врсте бетона справљеног од мешавине шљунка, песка и воде са кречним везивом, добијеним стругањем црвеног кречњака који је донет са подручја 300 километара узводно од Лепенског вира.

Много касније, Египћани су градећи пирамиде у Гизи, поново користили бетон начињен на бази кречних везива. Стари Римљани су у 2. веку пре н. е. почели да праве кречни бетон са вулканским пепелом са полуострва Поцуоли у близини Напуља. Вулкански пепео са кречом давао је везиво до тада недостигнутог квалитета. Такав бетон коришћен је при градњи позоришта у Помпеји 75. године пре нове ере и Колосеума у Риму 80. године н. е. После пропасти Римског царства па све до 19. века историјски извори наводе на закључак да је вештина справљања бетона била заборављена.

Нова ера бетона везује се за проналазак портланд цемента 1824. године. Зидар Џозеф Аспдин добио је печењем и млевењем мешавине кречњака и глине нови цемент са врло добрим својствима који се данас производи савременом технологијом.

Али, за најепохалнији проналазак везан за бетон треба захвалити једном – баштовану, Французу Жозефу Монијеру. Наиме, он је 1849. године дошао на идеју да вазе за цвеће прави од малтера ојачаног гвозденим жицама. Један други Француз, адвокат Жан Луј Ламбот, начинио је чамац од цементног малтера армираног жичаном мрежом, који је 1855. године био изложен на Светској изложби, у Паризу. Тада се рађа и развија генијална идеја, а касније и читава наука о армираном бетону.

Армиран бетон, од француске речи armé што значи ојачан, има низ нових, веома добрих својстава – велику чврстоћу, носивост, трајност, отпорност на хемијске утицаје, пожар, мраз. Он је практично нова врста грађевинског материјала од кога могу да се граде све врсте грађевина.

Наука о бетону и армираном бетону непрестано се развија. Испитују се нови материјали за бетон, чак и нови материјали за арматуру, као разна влакна органског и неорганског порекла, које су доскоро чиниле искључиво челичне шипке, жице и мреже. Поред цемента, који је најчешће у употреби, као везивни материјали користе се гипс, креч, асфалт, разне смоле, а уместо природних материјала шљунка и песка у употреби су разни вештачки производи као: згура, дробљена опека, електрофилтерски пепео, алуминијумски прах, ситнеж од плуте, струготина од дрвета, куглице од гвожђа и челика...

Може се рећи да у зависности од састава и њихове касније примене, постоји бесконачно много врста бетона. На тај начин наука о бетону и армираном бетону остаје непресушан океан знања и достигнућа, али и непознатих, неиспитаних дубина.

Инж. Весна Нешић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

МА ШТА КАЖЕШ

НАЈЛЕПШИ МЕСЕЦИ ЊЕГОВОГ ЖИВОТА

Убрзо пошто је одбио да плати пет фунти за доручак који је у сласт појео у једном лепом кафићу у енглеском граду Бирмингему, осамдесетшестогодишњи пензионер Франсис Велан је ухапшен, а сутрадан је одбио да напусти затвор изрекавши следећу истину:

„Свако ко једва састављa крај с крајем од мизерне пензије био би потпуно луд да оде из затвора Винсон Грин. Овде се живи рајски: три обилна оброка дневно и маса нових занимљивих познаника."

После извесног времена господин Велан је одбио да плати симболичну кауцију да би сачекао суђење на слободи и провео је у затвору још три месеца.

„Он је јединствен случај", рекао је управник затвора. „Још никада нисам чуо да су тужиоци платили кауцију за оптуженог."

„Надао сам се да ћу овде провести Божић", тужно је рекао стари пензионер. „Кажу да је тада заиста дивно. На жалост, мораћу да потражим неки други смештај."

Боравак Френсиса Велана у затвору коштао је државу, односно оне који плаћају порез, две хиљаде фунти.

„Зашто бих се секирао због трошка? Борио сам се у два светска рата и рintао целог живота. Ако ја поштено нисам отплатио свој порез држави, питам се ко га онда плаћа!"

Социјални радник затвора описао је господина Велана као разборити и интелигентну особу. ■

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ИМАО СВЕ ШТО СУ ДРУГИ ЖЕЛЕЛИ ДА ИМАЈУ

Амерички атлетичар Малколм Форд био је млад и леп и, осим тога, троструки првак своје земље у трчању на сто метара, двоструки шампион у трчању на двеста метара, добитник златне медаље у скоку увис и пет златних медаља у скоку удаљ, светски рекордер у скоку удаљ. Уз то, био је и угледан и успешан адвокат у Бостону и доларски милионер.

Изгледа да му је у животу ипак нешто недостајало: осмог маја 1902. године Малколм је у Њујорку убио свога брата Пола а онда је цев пиштоља окренуо према себи и извршио самоубиство. ■

ФЛЕШ РОЈАЛ

Британски краљ Џорџ VI (1895–1952), у време док је био само принц и то чак ни престолонаследник, постигао је најнеобичнији хет-трик у историји крикета. У породичној утакмици на падинама замка Виндзор он је из три узастопна ударца из игре избацио три узастопна британска краља: свога деду Едварда VII, који је тада био краљ, свога оца Џорџа V, који је то тек имао да постане, и свога старијег брата будућег Едварда VIII који се крune брзо одрекао да би се оженио госпођом Симпсон, љубављу срца свога, и постао војвода од Виндзора. Истини за вољу, ниједан од ових краљева није био баш прва лига у крикетском смислу речи.

Џорџ VI, док још није постао Џорџ VI, истакао се и на озбиљнијим спортским аренама: 1930. био је капитен „Ројал енд Еншент" голф-клуба. Спортску каријеру прекинула му је абдикација старијег брата Едварда VIII па је он, на свој најискренији ужас, морао уместо њега да постане краљ Џорџ VI. Његова старија кћерка је садашња британска краљица Елизабета II. ■

ИЗМОЖДЕНИ ГРАЂАНИН

Објашњавајући пред судијом за прекршаје своју расејаност за воланом услед које је прошишао кроз црвено светло, господин Роналд Џорџ из Страунда је изјавио:

„По глави су ми се вртеле суморне мисли о мом унуку који је поломио кук и лежи у болници, о брату који је тешко болестан и лежи у другој болници, о жени која негује своју осамдесетосмогодишњу мајку, о сестри која је доживела нервни слом негујући моју исцрпљену жену, а о стресу у вези с реорганизацијом владе и да не говорим!" ■

НИСАМ ВАЉДА ЛУД

Када је пришао својим новим колима паркираним у прометној улици града Милвокија у САД, власник и возач господин Хенри Смит само што се није онесвестио угледавши улубљену крнтију с лимаријом у фронцлама. На ветробрану, испод брисача, чекала га је цедуљица:

„Управо сам лупио у ваш аутомобил. Људи су ме видели, а видели су и како вам пишем поруку. Они мисле да вам остављам своје име и адресу. Греше." ■

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

© 1991 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ПРОСЕЧАН ЧОВЕК 20. ВЕКА

ДУША ПЛИВА У ВОДЕНОМ БИЋУ

Мишића имате 30 килограма, скелета 10, масног ткива – 10, срце вам је тешко 300 грама, очи 30, зуби 20 грама! Можда то и није ваш случај, али просечног човека, тврди статистика – јесте

Када кажемо „просечан људски век", „просечан раст", „просечна тежина", нема шансе да неко не разуме шта ове речи значе. А није увек било тако. Израз „просечан човек" први је употребио природњак Жан-Луј Бифон, један од највећих француских писаца 18. века (чувен по оној изреци „Стил је човек"). Од њега па надаље реч „просечан" постала је најомиљенија поштапалица у статистици. Толико да је један други паметан Француз Жозеф Бертран (1822–1900), познати математичар и члан Париске академије наука, написао следеће: „У телу просечног човека смештена је просечна душа. Такав човек нити има страсти нити пороке, није ни луд, ни мудар, ни незналица, ни научник. Осредњи је у свему. Пошто за тридесет и осам година покуса просечну количину оброка колико један здрав војник, суђено му је да умре, али не од старости већ од просечне болести коју у њему пронађе статистика".

Цифра 38 која се појављује у овој ироничној изјави сведочи да је у то време то био просечан људски век, првенствено због велике смртности деце. Данас просечан људски век у нашој земљи износи за мушкарце 68, а за жене 74 године. Више је него очигледно да се вредности средњестатистичког стандардног човека мењају с временом, а повећава се не само просечан људски век већ и висина: данашњи човек, рецимо, никако не би могао да навуче оклоп каквог неустрашивог средњовековног витеза који је својом појавом и снагом уливао страх својим савременицима. (Код нас рекорд у висини држе грађани Требиња

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

– просечно су високи 183 cm.)

На приложеним табелама наћи ћете занимљиве податке карактеристичне за данашњег просечног човека. Ко не зна да се ²/₃ тог човека састоје од воде! Али, и још од чега? То ћете сазнати из леве горње табеле, док је у левој доњој дат хемијски састав човечијег тела. Из ње се види да у нама има највише кисеоника – 65 одсто, следи угљеник (18 одсто), водоник 10 одсто... На десној табели дата је тежина основних човечијих органа и њихово процентуално учешће у укупној маси тела.

Висина – 170 cm. Тежина тела – 70 килограма. Површина тела – 1,8 m². Дужина живота – 71 година.

Састав тела

	Тежина (kg)	% у односу на масу тела
Вода	40–46	57–66
Беланчевине	10	14
Маст	7	10
Угљени хидрати	0,7	1
Пепео	3,5	5

Састав тела (продужетак)

Хемијски елемент	Маса (g)	% у односу на масу тела
1	2	3
Кисеоник O	45.000	65
Угљеник C	12.000	18
Водоник H	7.000	10
Азот N	2.100	3
Калцијум Ca	1.050	1,5
Фосфор P	700	1
Калијум K	245	0,35
Сумпор S	175	0,25
Натријум Na	105	0,15
Хлор Cl	105	0,15
Магнезијум Mg	35	0,05
Гвожђе Fe	3	0,004
Манган Mn	0,2	0,0003
Бакар Cu	0,1	0,00014
Јод J	0,03	0,00004

Орган	Маса (g)	% у односу на масу тела
Мишићи	30.000	43
Скелет	10.000	14,3
Масно ткиво	10.000	14,3
Кожа и поткожно везивно ткиво	6.100	8,7
Крв	5.400	7,7
Желудац и црева	2.000	2,9
Јетра	1.700	2,4
Мозак	1.500	2,1
Плућа	1.000	1,4
Срце	300	0,42

Орган	Маса (g)	% у односу на масу тела
Бубрези	250	0,35
Слезина	150	0,2
Мокраћна бешика	150	0,2
Гуштерача	70	0,1
Тестиси (2)	40	0,06
Јајник	5–6	0,008
Кичмена мождина	30	0,04
Штитна жлезда	20	0,03
Зуби	20	0,03
Простата	20	0,03
Остало (крвни судови, хрскавица, нерви итд)	1.220	1,7
Цело тело	70.000	100

В. М.

Распада му се брак, каријера, здравље... а помоћи нема. Како му је, то само он зна

ЧОВЕК ШТУЦА ВЕЋ ТРИ ГОДИНЕ

300 ПУТА НА САТ

Фотографија Манфреда Штегнера снимљена у време кад још није штуцао 300 пута на сат

Манфред Штегнер се смејао на свој рачун. После обилне вечере у ресторану – јео је кобасице и свињске папке – почео је да штуца. Било је то пре тачно три године. Његово штуцање свима је деловало као нешто што, као и код свих, дође и прође и зато му нико, чак ни Манфред, није придао већи значај. Само су се сви још више забављали.

– Кад смо се Хелга, моја супруга, и ја те вечери вратили кући и даље сам штуцао – прича, и штуца, Манфред Штегнер. – Више ми није било до смеха, али сам и даље веровао да то мора ускоро да престане. Те ноћи ока нисам склопио. Штуцао сам четири до пет пута у минуту, односно око 300 пута на сат.

– Пошто ми није било боље ни после недељу дана, отишао сам код лекара. Претходно сам, наравно, пробао да пијем воду и пиво и све што ми је дошло под руку. Шетао сам, трчао, скакао, дубоко удисао ваздух па издисао...

Лекар је предложио да Манфреду исперу стомак. Плашио се да је то штуцање последица обилне вечере. Ништа није помогло. Онда су му давали лекове за смирење, успављивали га не би ли у сну престао да штуца. Опет ништа.

Манфред Штегнер, тридесетједногодишњи електромеханичар из Бона, био је све очајнији. Шта све није пробао од тада. Акупунктуру, биоенергију, самохипнозу, рецепте травара...

– Слушао сам сваки, и најбесмисленији, савет. Јео сам бибер, ушмркавао га све док ми се нос није претворио у огромну красту. Пио сам наискап сирће и раствор магнезијум-фосфата. Једном су ми донели водицу из светилишта у Лурду па сам и ту течност, као што су ми наложили, испијао кап по кап. Нека жена ми је саветовала да скачем и да испустим што гласнији урлик кад год штуцнем. После су ми суседи рекли да заиста претерујем.

Манфред Штегнер претпоставља да је до сада штуцао најмање пет милиона пута. Како му је, то само он зна. Шеф га је отпустио уз извињење, али му је објаснио да се колеге жале на „те његове непријатне звуке, а и муштеријама није било пријатно". Сада Штегнер живи од социјалне помоћи јер нико није желео да га запосли.

Хелга је у почетку била забринута. Кад је видела да не може да му помогне, а да због њега све слабије спава, преселила се у дневну собу. Већ му је наговестила и развод.

– Потпуно сам беспомоћан. Цео свет око мене се распада, а ја више не знам шта да предузмем. Најгоре је што неки људи и даље мисле да је смешно ово што ми се догађа. Деца су ме прозвала поглавица Велики Штуц. ***В. С.***

Професија: ВАМПИРОЛОГ

ГЛОГОВ КОЛАЦ У МАРКСОВОМ КОМЉИЛУКУ

Четрдесетпетогодишњи Рој Браутигам један је од ретких људи који се нимало не устручава да води двоструки живот: дању је приљежан чиновник једне велике банке а ноћу... Ноћу овај господин постаје ловац на вампире

Господин Браутигам није аматер већ човек који врло озбиљно схвата свој хоби, толико озбиљно да је у међувремену постао један од водећих светских вампиролога. То, међутим, не значи да он у глуво доба ноћи дрежди на неком гробљу и вреба са инфрацрвеном камером у руци. Таман посла. За сада и није баш сасвим задовољан, а и како би кад у његовој домовини, Холандији, свет не мари за вампире? Да је бар рођен ако не баш у постојбини вампира, Румунији, оно бар у Сједињеним Америчким Државама, вајка се. Тамо се за вампирима просто лудује: не прође месец а да се не оснује неки клуб тих, ни живих ни мртвих, бића која се хране крвљу.

У потрази за доказима

Бавећи се пуних двадесет година ловом на вампире, Рој Браутигам је открио да они не живе углавном у машти деце, писаца и филмских стваралаца. Свет је, тврди он, пун чудака који верују да су вампири и има их много више него што се то обично замишља. Већина спада у ментално поремећене особе.

Шта је још утврдио Рој Браутигам? Иза већине случајева вампиризма које је истраживао крије се веровање у натприродна својства крви. Наиме, неки људи су у тој мери опседнути веровањем у њена магична својства да се у њима јавља страсна жеља да се повампире. Први корак на том путу је одлазак код зубара са захтевом да им се уграде очњаци каквих се не би постидео ни сам гроф Дракула, најчувенији вампир свих времена.

У једном броју часописа који је покренуо Браутигам је изнео случај жене из аустралијског града Бризбејна која је ножем убила случајног пролазника да би се из ране која је обилно крварила напила крви. Истрага је врло брзо утврдила да је убиство починила умно поремећена особа која је, уместо у затвор, доспела у душевну болницу, али то, наравно, несрећном човеку више ништа није значило.

Слични напади на окаснеле пролазнике дешавају се и у другим деловима света, али се, срећом, не завршавају сви убиствима. Тако у последњем броју Браутигамовог часописа британски вампиролог Шон Менчестер износи тврдњу да се пре неколико година у непосредној близини гроба Карла Маркса на лондонском Хајгејт гробљу појавио вампир.

Тешко да би ова смела тврдња изазвала ишта друго до подсмеха да Шон Менчестер нема сведоке који су лично видели високу, у црно одевену прилику како напада пролазнике и уједа их. Како Шон Менчестер не спада у лаковерне који наседају разним причама, одлучио је да овај случај лично истражи. Уз дозволу управе гробља претражио је непосредну околину Марксовог гроба, али није открио ништа необично. Зато је одлучио да још једном проучи изјаве сведока и тек тада је открио да већина описује исти гроб као место где се вампир наводно појављује. Кад га је откопао, британски вампиролог је утврдио да се у њему налази добро очуван леш на ком није било ни најмањег знака распадања.

Можда би се цела ствар на томе завршила да неколико дана касније чувари гробља нису утврдили да је леш нестао. Менчестер га је нашао неколико година касније у потпуно истом стању. Уверен да је у питању уверљив случај вампиризма, поступио је по древном рецепту: пробио је срце леша глоговим коцем, и, за сваки случај, дао да се кремира.

У потрази за аутентичним причама и сведочењима, Рој Браутигам је обишао целу Европу, па и нашу земљу која не оскудева у њима. Тешко да код нас постоји неко ко није чуо бар једну „истиниту" причу о вампирима. Међутим, најзанимљивија земља, према холандском вампирологу, није Југославија него Румунија. И то не област Трансилваније из које је потицао гроф Дракула, него Олтенија коју Браутигам сматра постојбином вампира. Зашто баш њу?

Носферату са тромеђе

Објашњење је прилично логично. Наиме, Браутигам сматра да су приче о вампирима настале из паганског обичаја да се мртваци два пута сахрањују. Тај обичај двоструког сахрањивања везан је управо за Румуне у Олтенији: пошто би покојника сахранили, они су, после неколико година, откопавали гроб, вадили кости, „купали" их и поново сахрањивали. Међутим, дешавало се да се у понеком гробу нађе и добро очуван леш, па је, по Браутигаму, управо из тога настало веровање да су у питању ни живи ни мртви људи који дању мирно почивају у гробу а ноћу вребају жртве. Тај феномен нераспаднутих лешева које лаици објашњавају вампиризмом има своје научно објашњење, каже Браутигам: реч је о томе да процес распадања може да буде веома спор уколико се тело сахрани у суво, хладно тло или у организму постоје неки отрови или друге материје које успоравају процес труљења.

И веровање да само глогови колац и бели лук могу вампиру да дођу главе потиче из Румуније, тачније са тромеђе Румуније, Југославије и Бугарске. Ту је и настао други назив за вампире – носферату.

И мада је као врстан стручњак Рој Браутигам успео да разреши низ случајева вампиризма и утврди да иза њих нипошто не стоје „немртви" већ живи људи, још се топло нада да ће једном приликом имати ту срећу да се сретне с правим правцатим вампиром. Свет је пун којекаквих чуда па што и вампири не би били једно од њих, каже овај вампиролог.

О. В.

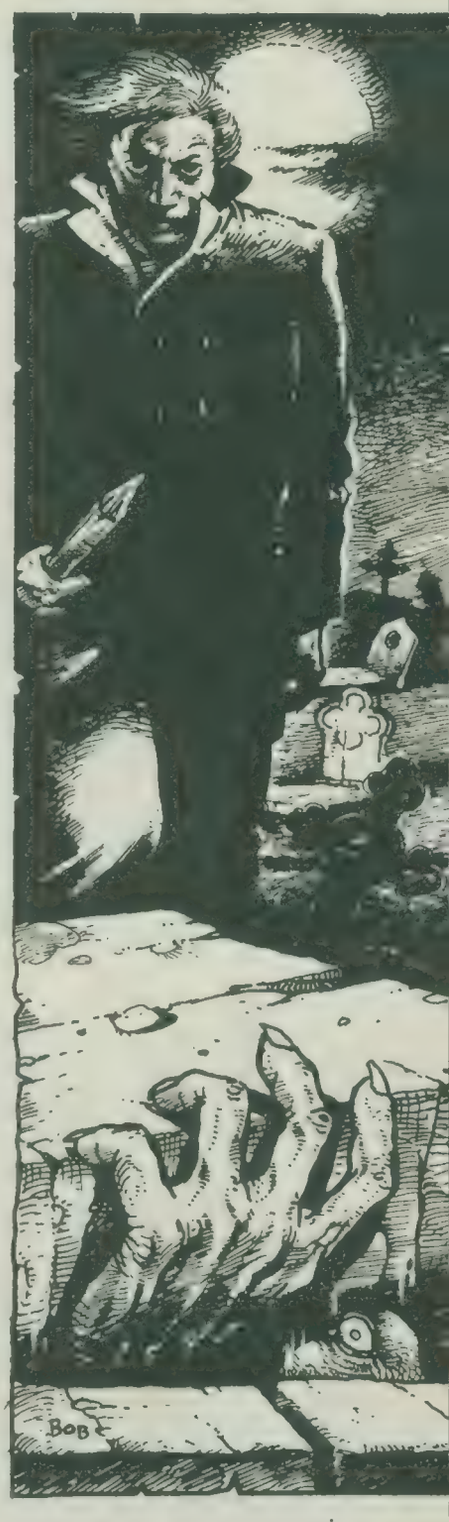

Илустровао: Добросав Боб Живковић

Људи бржи од болида „формуле 1"

ЛУДАЦИ СУ НА СКИЈАМА

Американац Џон Хауард снагом својих мишића постигао је 1985. године на посебно направљеном бициклу брзину од 243,65 километара на час, а недавно у Албервилу, на Зимским олимпијским играма, Француз Мишел Прифер јурио је на скијама брзином од 229,293 километра на час

Карл Луис је у Токију постигао брзину од 36,5 km на час

Не додирује снег: светски рекордер у брзинском скијању Мишел Прифер (Француска)

На питање ко је најбржи човек на свету сваки иоле бољи познавалац спорта одговориће: Карл Луис. То је тачно – само делимично.

Чињеница је да Американац Карл Луис држи светски рекорд у трчању на 100 метара. Искључиво снагом својих мишића претрчао је ову стазу 25. августа прошле године, на Светском првенству у Токију за 9,86 секунди, а то значи да је постигао брзину од 36,5 километара на час. Ипак, и од Карла Луиса има бржих, а сви они користе „помагала" која повећавају њихову брзину, мада је она ипак дело људских мишића.

Тако светски рекорд у вожњи на један час у бициклизму држи легендарни Италијан Франческо Мозер који је 1984. у Мексико Ситију, дакле на разређеном ваздуху, постигао просечну брзину од 51,1 километар на час.

Наравно, и Луис и Мозер су у појединим деловима својих трка били бржи него што то казује просечна брзина јер од старта, од стања мировања, до развијања пуне брзине мора да прође извесни период, али опет нису најбржи.

У Албервилу, на Зимским олимпијским играма, један од демонстрационих спортова било је и брзинско скијање, стара дисциплина која – првенствено због опасности по животе такмичара – још није стекла пуно олимпијско признање.

Лов на брзине на смучкама започео је још 1890. године, када је забележен и први светски рекорд. Скије су тада биле дугачке чак пет метара, а највећа брзина 80 километара на час. И тако је почео лов на рекорде. Границу од 100 km на час први је пробио Аустријанац Густав Ланчнер постигавши 1930. године рекорд са 105,675 km на час, а у то време ни авиони нису били много бржи. После 48 година, 1978, пала је и граница од 200 km на час захваљујући храбрости Американца Стива Мекинија, а следбеници ове дисциплине добили су надимак „смучарски луда-ци".

„Најлуђи" су данас светски рекордери из Албервила Француз Мишел Прифер и Финкиња Тарја Мулари.

„Летећа Финкиња" је на стази у Ле Арку постигла просечну брзину од 219,245 km на час, док је Прифер био десетак километара бржи – 229,293 km на час.

Како изгледа када на скијама летите брзином којом се диче и болиди „формуле 1"?

– Занимљиво постаје тек када пређете границу од 190 km на час – објашњава један од најбржих, Аустријанац Франц Вебер. – Тада као да лебдите на ваздушном јастуку. Скије вам не додирују снег...

НЕСРЕЋНИ ШВАЈЦАРАЦ

На званичном тренингу уочи завршног такмичења у брзинском смучању на Олимпијским играма у Албервилу погинуо је 27-годишњи Николас Бочата, шампион Швајцарске.

Брзином од 203,710 km на час несрећни смучар налетео је на ски-трактор који се неопрезно појавио на стази и при таквој брзини није имао никакву шансу да избегне судар. Остао је на месту мртав, а „црна хроника" брзинског скијања држи се у тајности, док је у алпском смучању у којем су брзине два, па чак и три пута мање, од 1949. до данас погинуло на такмичењима 17 смучара...

Наравно, при таквој брзини на падинама чији је нагиб већи од 70 одсто смучар своју судбину предаје у руке среће. Свака грешка се скупо плаћа – времена за повратак нема пошто сваки нагли покрет доноси пад који најчешће има трагичне последице. Једина могућност за управљање у том тренутку је глава јер на кацигама постоје два крилца којима се „кормилари".

Стаза у Ле Арку дугачка је 1.740 m, нагиб до 72 одсто, а брзина се мерила електронски на доњем делу стазе у дужини од сто метара где се постижу највеће брзине.

Слична правила важе и за мерење светских рекорда у бициклизму, мада се бицикли на којима се постижу вртоглаве брзине пре могу назвати веломобилима јер су потпуно оклопљени аеродинамичном шкољком од суперлаких материјала, а преносни механизам начињен је тако да максимално искористи сваки атом снаге свог „пилота".

И у таквим условима најбржи досад био је Американац Џон Хауард који је 1985. на Сланом језеру у савезној држави Јута, на истој писти на којој се лове и рекорди у вожњи аутомобилима, после залета од три миље деоницу од 100 метара превезао просечном брзином од 243,650 километара на час!

Карл Луис, па и Франческо Мозер, у тој конкуренцији прави су пужеви.

Ж. Б.

СКИТЊА КРОЗ ПСИХОЛОГИЈУ:
ЗНАЧЕЊЕ БОЈА

АНЂЕЛИ НОСЕ БЕЛО

О значењу боја први пут се говори у „Хијератском сановнику" – првој познатој књизи која тумачи симболе. Сачинили су је стари Египћани 3000 година пре наше ере. У њој се тумаче поруке које богови током ноћи шаљу изабранима, обично фараону или свештеницима. Некад су ове поруке биле везане за боје

„Ко у сну носи одећу скарлетне боје, дуго ће боловати", каже Астрамфикус 350. пре наше ере. „Свеци и лудаци одевају се у жуто", каже Артемидор. У Оксфордској „књизи снова" среће се опис сна једног атлете из старе Грчке који је уснио да је родио две црне девојчице – након чега је изгубио вид.

Стари Грци су, иначе, поштовали симболе, у које спадају и боје, јер су их изједначавали са оним што означавају.

Европа је у средњем веку била веома строга, чак службена, при баратању са бојама. Постојала су оштра правила како која боја сме да се употребљава. Понегде су та правила записивана у табеле. Једна табела значења боја с краја 12. века изгледа овако: „Бела – чистота и невиност; црвена – љубав и храброст; плава – правда и верност..." Тако је избор боја на грбовима и заставама следио ова правила, а значења боја приписивала су се ономе који их је носио. Ако је плава значила мудрост, храброст и оданост, онда је и онај ко носи плави грб имао ове особине.

И код нас познат израз „бранити боје своје земље" значи бранити вредности које једна заједница негује и изражава бојом. Јасна и чиста бела боја означавала је моћ. Често се среће опис појаве белине и светлости пре рођења неког владара – у Плутарховим забелешкама пре рођења Александра Македонског, а у Библији пре рођења Христа.

Ако погледамо слике и фреске из ранијих периода, видећемо велику једнообразност у употреби боја. Анђео је морао да буде бео, Христ је увек у белој одори, свеци имају златне ореоле. Разлог

је у симболичком значењу боје: бело је невиност, чистота и хришћанске врлине, а златно – узвишеност. Правила о употреби боја остала су и до данас. Милиционери и ђаци носе плаве униформе јер плаво симболише морал, контролу и социјалне вредности. Млада носи белу венчаницу, а беба беле пелене јер то означава њихову чистоту.

У психологији су позната два теста личности које користе боју: колор тест Макса Лишера и Роршахов тест неодређених мрља. У оба постоји идеја да боје заправо изражавају наша осећања. Бирајући „лепе" и „ружне" боје, ми у ствари говоримо о себи: о ономе што прихватамо или одбијамо.

Психолози испитују симболику боја преко експеримената. Такви експерименти рођени су у Лабораторији за експерименталну психологију Филозофског факултета у Београду и показују да постоји готово невероватно слагање у тумачењу боја између сликара, тумача снова из давнина и одговора наших испитаника најразличитијих узраста, интересовања и образовања који нису имали никаква предзнања о значењу боја.

Резултати ових експеримената показују да је за наше људе:

БЕЛА везана за: истину, поштење, савршеност, узвишеност, невиност...

ЖУТА за испитанике значи: лукавост, инат, лудост, љубомору, завист...

ЦРВЕНА: веселье, страст, узбуђење...

ЗЕЛЕНА: живот, рај, мир...

ЉУБИЧАСТА значи: интуицију, стрепњу, шарм...

СМЕЂА: свађу, нељубазност, бригу...

ЦРНА: смрт, жалост, мржњу, али и моћ, тајанственост, отменост...

Погледајмо на крају, на примеру жуте боје, колика је подударност између размишљања сликара, тумача снова и одговора испитаника из наше средине о значењу ове боје. Жуто означава „свеце и лудаке" (Зибентал), „достојанство или лудост" (Биркмајер), „лудило и помамљеност" (Кандински), „издваја од осталог" (Ван Гог), „издају, превару" (Паркер), „изгубљено поверење, љубомору, дволичност" (Народни сановник), „светлост" (Гете, Хајмендал, Петровић, С.). Слично њима, наши испитаници везују жуту боју за љубомору, завист, лудост, лукавост, инат и светлост.

Бојана Шкорц

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

ДА ЛИ ЈЕ РОЂЕН НОВИ ЈАША ХАЈФЕЦ?

ЧУДО ИЗ СИБИРА

Тако звано „чудо од детата" у музичком свету није нимало ретка појава, али се веома ретко догађа да неко остане „чудо" целога живота, као што је то био Моцарт или пак Јаша Хајфец, највећи виолиниста 20. века. Дуго се сматрало да неће скоро осванути дан када ће се наћи виртуоз сличан Хајфецу, ако се икада такав таленат уопште и понови. Али, изгледа да се наследник великог Јаше ипак појавио, у лику младог Сибирца Максима Венгерова.

Максим се родио у Новосибирску 1974. године, као једино дете у породици обоисте у месном симфонијском оркестру. Кажу да је још као беба, пре него што је научио и да хода, највише времена проводио на пробама и концертима, где је слушао, спавао или пузао испод седишта. А када је као трогодишње дете чуо једном плочу Давида Ојстраха, виолинисте који је ушао у легенду, мали Максим више ни на шта друго није мислио сем на виолину. Тај

КАТАЛОГ НЕВЕРОВАТНИХ СТВАРИ

КАО У „Г

Пре двадесетак година у Паризу се појавила књига француског инжењера Андре Беларда под насловом „Каталог невероватних ствари". Листајући њене странице као да се шетамо кроз књигу „Град будалија" коју су многи од вас, највероватније, читали у детињству. Ствари изложене у књизи тешко да би се могле назвати остварљивим и корисним, али се ипак мора признати да неке од њих могу да пробуде машту и подстакну неке од вас да се мало поиграју проналаштва

● Понекад се у шумама може наићи на тако дебело стабло да један дрвосеча никако сам не може да изађе с њим на крај. У том случају добро би дошла дворучна секира – један дрвосеча држи једну, а други другу држаљицу. На моторну тестеру ћемо у нашој игри привремено заборавити (цртеж 1).

● Замислите да у тањиру са супом угледате дугачку длаку с главе, не ваше, разуме се. Без панике: ту је чешљић с дршком измишљен баш за овакву незгоду (2).

● Платиш једну славину а добијеш две. И то, каже проналазач, није једина предност: ако заборавиш да затвориш једну, не бој се поплаве – друга је затворена. Да не заборавимо: једна даје топлу, друга хладну воду (3).

● По сличном принципу начињена је и ова ципела с двоструким роком трајања. Кад се износи десна половина, ципела се окрене и даље се облачи лева. А половине могу и да се мењају сваког другог дана, да би обе половине дуже изгледале пристојно (4).

● Има особа које радије пију чај из чајника него из шоље. За такве је и предвиђен

Дете као што је Максим Венгеров рађа се једном у сто година, рекла је дечакова прва професорка и – није погрешила

то су после уметници којима се диви свет. Тако је и мали Венгеров пошао са својом професорком. Срећна околност била је што су му у Москви живели баба и деда, па растанак са породицом није био толико страшан.

Играчке међу нотама

Према програму школе, дечак је имао три часа виолине недељно, али код куће је вежбао по три сата дневно радним даном, а суботом и недељом по пет! Како је дете ипак дете, а Максим је обожавао да чита, често је на нотни пулт стављао књиге – најрадије, кажу, дечије романе Астрид Линдгрен – и „гутао" их док је пролазио скале. И аутомобилчићи које и данас чува налазили су своје место међу нотама, јер, како каже овај „стармали" дечак, „вежбање није баш увек занимљиво"!

Максимова мајка воли да исприча „инцидент" који се догодио на Максимовом првом концерту у Москви, а тада је имао мало више од пет година. На његовом програму биле су Паганинијеве „Варијације". Дете-виртуоз ипак је било толико узбуђено пред наступ да је почео да свира муњевитим темпом – иначе тешке варијације. Свирајући, померао се некако укруг, да би последње акорде одсвирао лицем окренут према клавиру, па се тако и поклонио – дакле леђима публици! Свеједно, аплауз је био громогласан.

Максим је морао да напусти Москву после само три године учења, пошто је његов деда умро, па се вратио у Новосибирск. Али, баш тада је у исти град дошао Захар Брон, педагог који је имао пресудан утицај у његовом даљем развоју и испод чијег су „гудала" изашли и други млади виолинисти који у наше време стичу славу. Кажу да је Захар Брон данас оно што је крајем прошлога века био чувени Леополд Ауер, учитељ најславнијих виолиниста укључујући и самога Јашу Хајфеца који је Ауеров најславнији ученик.

Свирка на „рахитичној" виолини!

Разуме се, Захар Брон је одмах видео да пред собом има таленат који се рађа једном у сто година. Занимљиво је да је умало дошло до сусрета, који би остао забележен у историји музике, између Хајфеца и малог Венгерова када је дечак имао тринаест година, а већ су говорили да је то „нови Хајфец". Сусрет је већ био уговорен и пред само путовање Брона и Венгерова у Лос Анђелес, за које се дечак посебно припремао, совјетске власти нагло су им одбиле визу. Убрзо затим Јаша Хајфец је умро.

Данас и Венгеров са родитељима и Захар Брон живе изван СССР-а, Венгерови у Израелу, а Брон у Немачкој. Иако има само шеснаест година, Венгеров је већ свирао у свим светским метрополама, са чувеним оркестрима и највећим диригентима, снимио је и плоче за елитне дискографске куће. И обасут је позивима за гостовања од Јапана до Атлантика.

На каквој виолини свира? За таленат какав је његов, одговарале би, можда, две „марке" – Страдивари или Гварнери. Када је новинарка „Стреда", најпрестижнијег енглеског гудачког часописа, недавно правила интервју са Венгеровом, замолила га је да, како је то уобичајено, покаже виолину и позира с њом. Када је дечак донео и отворио кутију, појавила се, на запрепашћење екипе из листа, неугледна, „рахитична" виолина „ниједне" марке! Дечак је просто објаснио да ће ваљда с временом моћи да приушти и неку бољу виолину. Али, када је почео да свира, како би фотограф направио снимке, истог часа појавила се чаролија божанственог и непоновљивог звука...

Припремила
М. Крстуловић

„РАДУ БУДАЛИЈИ"

овакав чајник са сиском одмах изнад дршке (5).

● Како да сачувате хоризонталан положај седишта кад својим бициклом кренете уз брдо? Одговор је једноставан: предњи точак бицикла замените мањим, може чак и точком од старог трицикла (6).

● Дебељуцама, љубитељима добре хране, пријатније је седети за оваквим столом. Могу да једу док не пукну а да им ивица стола ипак не засмета (7).

● Потребно је обојити неку цев. Усавршимо технологију! Уместо да цев мажемо четком са свих страна, навуцимо четку на цев. Ширина отвора четке може да се повећава или смањује (8).

● Зашто ударати по глави ексера једа, два, три... пута посебно. Ексер ће се лакше закуцати „точком" од чекића. Треба само брзо окретати ручицу и чекићи ће ударати као митраљез (9).

● Кренули сте у посету или на пут а не желите да своју мачку оставите саму код куће. Признаћете и сами: није згодно да је носите испод мишке. Биће и вама и њој угоднije ако је спакујете у овакву футролу с прозирним шлемом и патент затварачем (10).

● Време треба штедети чак и кад се перу зуби (време је новац, зар не?). „Експресна четкица" истовремено пере и десну и леву страну (11).

К. В.

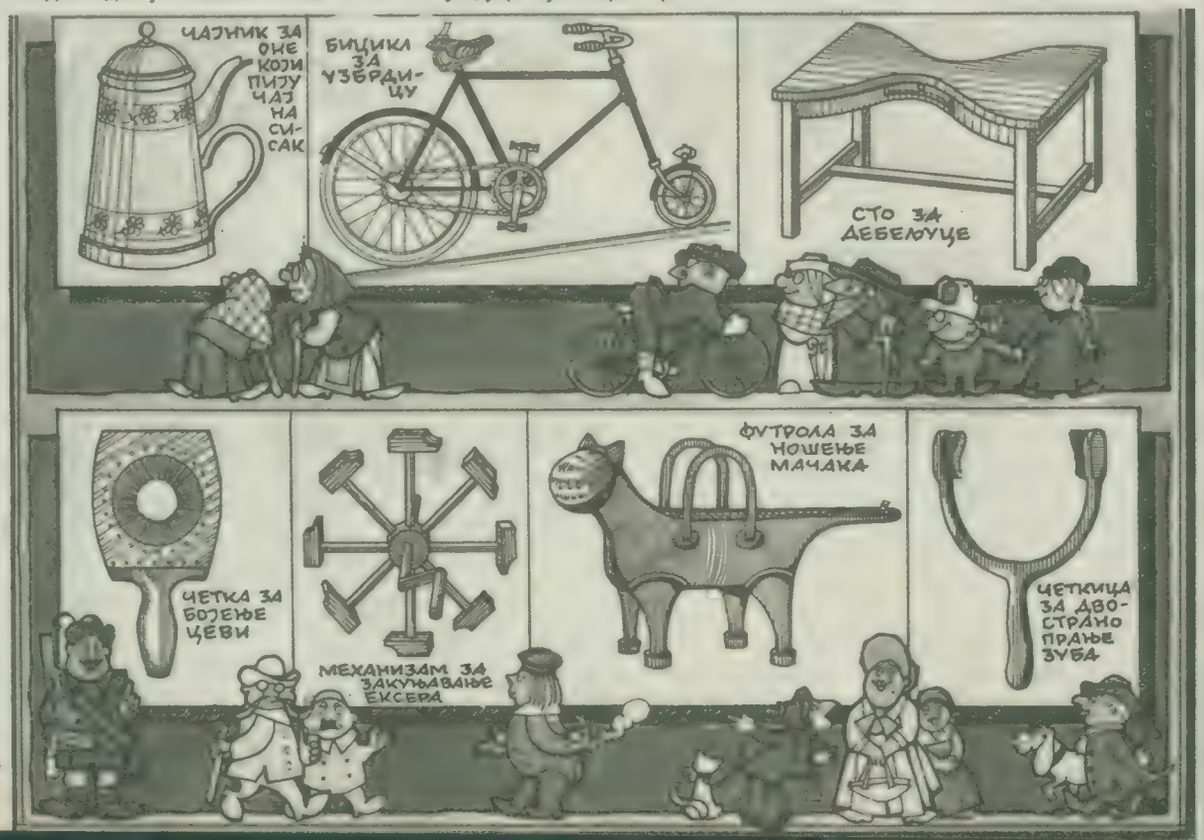
ЧАЈНИК ЗА ОНЕ КОЈИ ПИЈУ ЧАЈ НА СИСАК
БИЦИКЛ ЗА УЗБРДИЦУ
СТО ЗА ДЕБЕЉУЦЕ
ЧЕТКА ЗА БОЈЕЊЕ ЦЕВИ
МЕХАНИЗАМ ЗА ЗАКУЉАВАЊЕ ЕКСЕРА
ФУТРОЛА ЗА НОШЕЊЕ МАЧАКА
ЧЕТКИЦА ЗА ДВОСТРАНО ПРАЊЕ ЗУБА

Џон Томпсон је постао национални херој

СУДБИНА У ЗУБИМА

Све се десило у делићу секунде. Машина за убацивање жита у силос одсекла је Џону Томпсону обе руке до рамена. Лежао је лицем окренут према земљи, као паралисан. Крв је липтала и бојила снег у црвено...

Почетком јануара ове године осамнаестогодишњи Џон Томпсон остао је сам на фарми у Хартфилду, у америчкој држави Северна Дакота. Родитељи су му, заједно са сестром Ким, отишли у неку посету а он је морао нешто да заврши. Покренуо је машину сличну огромном вадичепу, којом се убацује жито у силос. Тренутак неопрезности био је довољан да му се јакна закачи за осовину машине. Није успео ни да схвати шта се догађа. Било је касно. Машина му је одсекла обе руке до рамена.

Та проклета врата!

Не смем да се предам, мислио је Џон док је покушавао да се придигне. До куће је требало да пређе око двеста метара. Сваки корак био је права агонија.

Када је, посрћући, стигао до стражњих врата, покушао је да их отвори ногом. Схватио је да је то немогуће, била су закључана. Није имао снаге да их ногом развали.

– Сав у крви, избезумљен од ужаса који ме је снашао, одскакутао сам до кухињских врата – прича Џон. – Проклета врата! Испречила су ми се као непремостива препрека... А време је одмицало. Морао сам што пре да позовем помоћ, иначе...

Џону је мозак грозничаво радио. Шта да предузме? Чучнуо је и устима обухватио округлу кваку од месинга. Окренуо је удесно и челом гурнуо врата која су се, срећом, отворила.

– Утрчао сам у хол. Тамо се налазио телефон. Носем сам оборио слушалицу на под, а онда зубима ухватио оловку и почео да убадам бројеве телефона нашег рођака Тамија Томпсона. Лежећи на поду, некако сам успео да му објасним о чему се ради. Ваљда ће брзо стићи. Иако је његова кућа три километара удаљена од наше, он нам је најближи сусед.

Било је 12:05 кад је Тами примио Џонов очајнички позив. Сместа је телефонирао најближој болници која се налази око 20 километара од Томпсонових. И даље збуњен причом коју је чуо од Џона, сео је у кола са својом мајком Рене и кренуо да помогне рођаку.

Шта ће мама рећи за тепих?

– Лежао сам на поду и сам себе убеђивао да ће све бити у реду. Само да не изгубим свест! Свашта ми се вртело по глави. Гледао сам тепих натопљен крвљу. Помислио сам: мама ће се страшно наљутити што сам га уништио – присећа се Џон.

Кад су Рене и Тами ушли у кућу, затекли су Џона у холу, у локви крви. Нису могли да сакрију ужас.

Кола хитне помоћи, са екипом лекара, стигла су у 12.35, читавих пола сата после несреће.

– Била сам запрепашћена снагом тог младића – каже лекарка Линда Нојмилер. – Ниједног тренутка није губио присебност. Успео је чак и да се шали на свој рачун. Објаснио ми је да му је крв шикљала из рана, а пошто му је већ сва исцурела, сада само помало капље и прља мамин тепих.

Док су Џона Томпсона смештали у кола хитне помоћи, двојица болничара отрчала су до места несреће. Нашли су Џонове руке и одмах их ставили у посебну посуду испуњену ледом.

Кола су јурила ка болници „Сент Алојзијус" која се налази четрдесетак километара даље у градићу Харви. У болници су били у 13.15. Ту их је већ чекао доктор Керт Најхус. Није могао много да уради сем да заустави крварење, да трансфузију и стабилизује крвни притисак, тек да би Џон Томпсон могао да се превезе за Минеаполис. Требало је да га оперишу врхунски хирурзи који су већ били обавештени о каквом случају се ради.

– До тренутка кад је коначно стигао у нашу болницу – касније је причао доктор Најхус – изгубио је сигурно половину укупне количине крви. Право је чудо што је уопште преживео тако тешку повреду и, уз то, остао при свести. Када сам га упитао да ли ће поднети лет, само ми је намигнуо и рекао. „Ништа ви не бришите, докторе, јак сам ја момак!"

Тек у 16.30 доктор Најхус је одобрио да се Џон вози на аеродром. Урадио је све што је било могуће у таквој ситуацији. Све време лета који је трајао пуна два сата доктор Керт Најхус је седео уз Џона трудећи се да му скрене мисли са трагедије коју је доживео. Наравно, будно је пратио евентуалне промене у раду срца и општем стању организма.

У „Норт Меморијал" болницу стигли су у 18.30. У операционој сали већ је био спреман доктор Ален ван Бек са екипом врхунских хирурга. Почела је сложена операција која је трајала шест сати.

* * *

Вест о трагедији гимназијалца Џона Томпсона нашла се на првим страницама новина и данима је била у телевизијским информативним програмима. Читава нација је уз њега. Свакодневно му стиже на десетине писама са сличном поруком: „Ми смо уз тебе, ти си херој, издржи још мало!"

Лекари су задовољни Џоновим стањем. Важно је да организам није „одбацио" пришивене руке. Мада ће морати да се обави још низ операција, доктор Ван Бек се нада да ће Џон Томпсон опет бити као и пре.

В. С.

САЈМОН ФЛЕШ

ЦИМИЈЕВА ТРКА

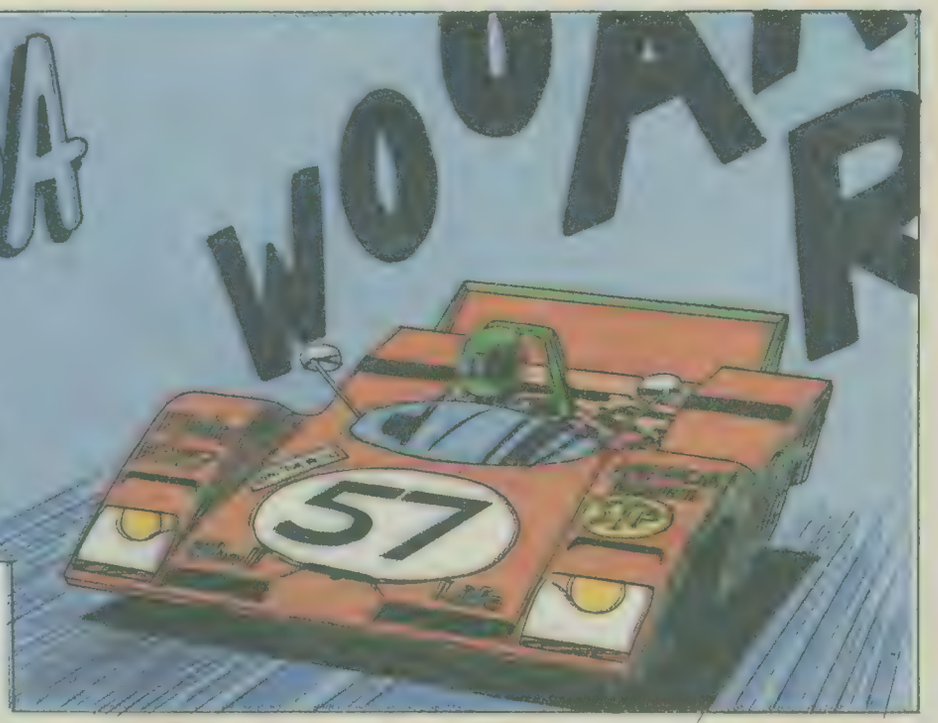

ЦРТА И ПИШЕ
Атилио Микелуцци
Attilio Micheluzzi

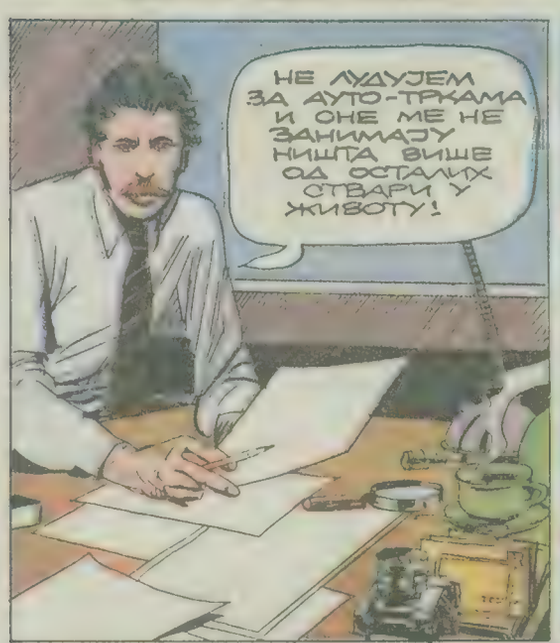

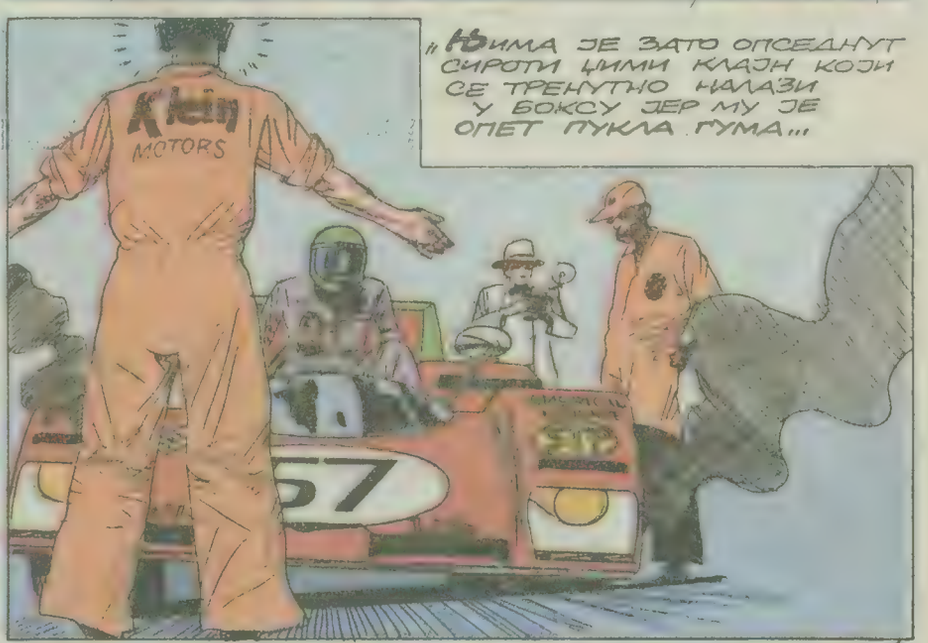

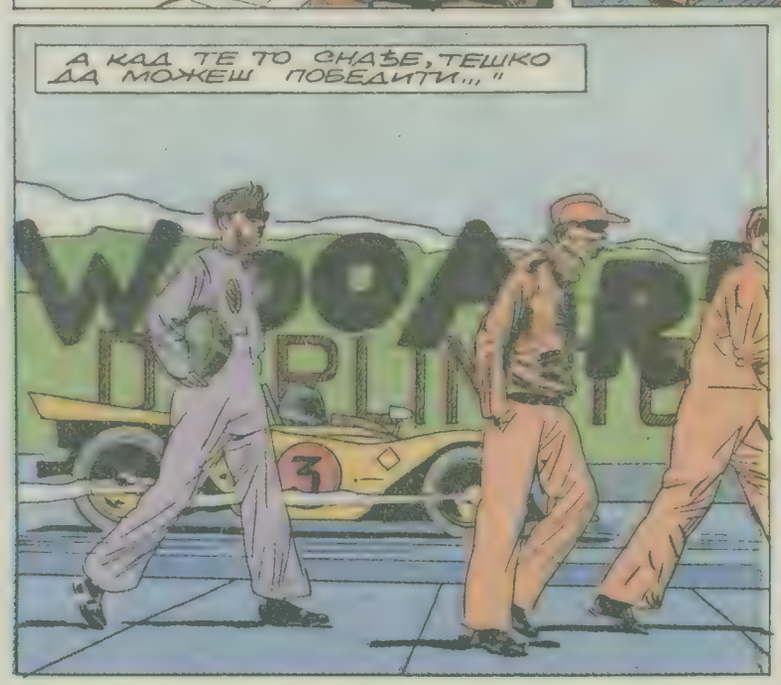

© Copyright by Strip Art Features

„ЈЕДНА ОД "ТАКВИХ ТРКА ОДРЖАНА ЈЕ АПРИЛА ПРОШЛЕ ГОДИНЕ... ВОЗАЧИ СУ ЖАРКО ПРИЖЕЉКИВАЛИ „ТРОФЕЈ ДВЕСТОГОДИШЊИЦЕ..."
КАКВО ЈЕ ОНО ЧУДО?
МАГНЕТСКИ ЧИСТАЧ! НЕМА ВИШЕ ЕКСЕРА НА СТАЗИ! КЛАЈН МОЖЕ ДА БУДЕ МИРАН!
FIRST
Black ELECTRIC
МИСЛИШ НА ПУЊЕЊЕ ГУМА?
АХА! ДОБИО ЕМ СВИХ ПЕТ ТРКА ДА МУ СЕ ТО НИЈЕ ДОГОДИЛО!
SINCLAIR
НИЈЕ ЛАКО КАД ТИ ЗА ДЛАКУ ИЗМАКНЕ ДВЕСТА ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА ДОЛАРА!
ЗАШТО ОДБИЈАШ МОГУЋНОСТ ДА „ТУРБО" ИМА СЛАБУ ТАЧКУ-ГУМЕ? СВАКИ АУТО ИМА СЛАБУ ТАЧКУ!
ПАЗИ КАД БУДЕШ СНИМАО ЊЕГОВ АУТО! ПРИЛИЧНО ЈЕ НЕРВОЗАН!
СМАТРА ДА СЕ МНОГО ЗЛОНАМЕРНОГ СВЕТА МУВА ОКО ЊЕГОВЕ МАШИНЕ!
Phillips 66 GASOLINE AND ENGINE OIL
27
ТРКА ЈЕ ПОЧЕЛА У ПОЛА ЧЕТИРИ ПО ПОДНЕ! 60 КРУГОВА, 240 КИЛОМЕТАРА. ПРВА НАГРАДА ДОНОСИ 30 000 ДОЛАРА, ДРУГА 20 000, А ТРЕЋА 10.000 ДОЛАРА...
WARR
8
ПРОШЛО ЈЕ 30 КРУГОВА... СВЕ ЈЕ БИЛО У РЕДУ. „ТУРБО" ЈЕ БИО ТРЕЋИ, АЛИ КЛАЈН ГА НИЈЕ МНОГО ФОРСИРАО. У БОКСУ САМ, ЈЕР СЛУЧАЈНО ПОЗНАЈЕМ ЊИМИ КЛАЈНА..."
ТАЈ ТВОЈ ВОЗАЧ ИЗГЛЕДА ВОЛИ ДА СЕДИ НА БАЛКОНУ И ГЛЕДА...
ИСКОЧИЋЕ У ЧЕТРДЕСЕТОМ КРУГУ ТАКО ЈЕ ПЛАНИРАНО!
WOOOAAA
ЧЕТРДЕСЕТИ КРУГ... „ТУРБО" ЈЕ КРЕНУО У НАПАД...
ARR
WOOA
DGES
USAC
32
elf
MORRIS
2

ПЕТЕРСОН, НУ ЧЕРСИ... СТИГЛИ СМО ТАМО ПРЕКОРАЧИВШИ СВЕ ДОЗВОЉЕНЕ ГРАНИЦЕ БРЗИНЕ...
БОКСОВИ СУ ТАМО, ПРЕКО ПУТА ТРИБИНА!
STREEK
КЛАЈН! ГДЕ ЈЕ КЛАЈН?
ТАМО СА МЕХАНИЧАРИМА! ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
THE BG CORPORATION
NEW YORK
ШТА ЋЕШ ТИ ОВДЕ? НИСИ ЛИ ПОРАНИО? НЕ МУВАЈ СЕ САД ОВУДА! ИМАМО МНОГО ПОСЛА, САЈМОНЕ!
CLIFFORD
Klein
ГДЕ ЈЕ ЛОВЕЛ, ЧИМИ?
ШТА ЋЕ ТИ ОН?
POWER
LOS ANGELES
ЕВО ГА САЈМОНЕ...
?!
J&H
Klein
ХЕЈ!
УХВАТИ ГА, КЛАЈНЕ!

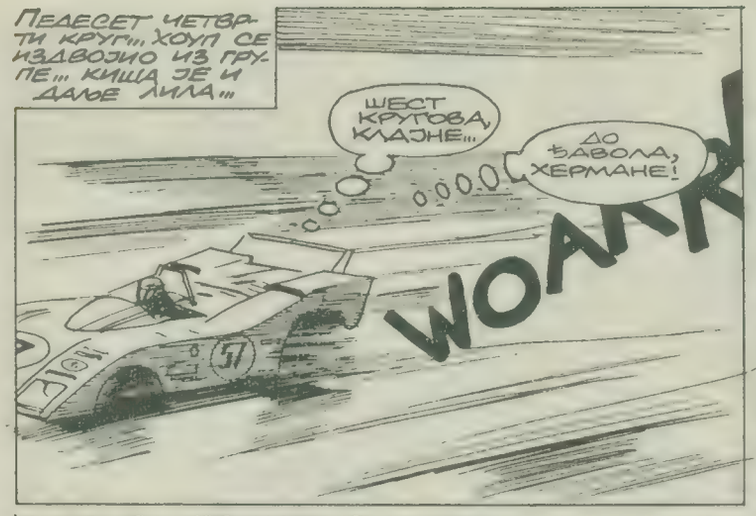
Педесет четврти круг... Хоуп се издвојио из групе... Кића је и даље лила...
ШЕСТ КРУГОВА, КЛАЈНЕ...
ДО ЂАВОЛА, ХЕРМАНЕ!
WOAAR

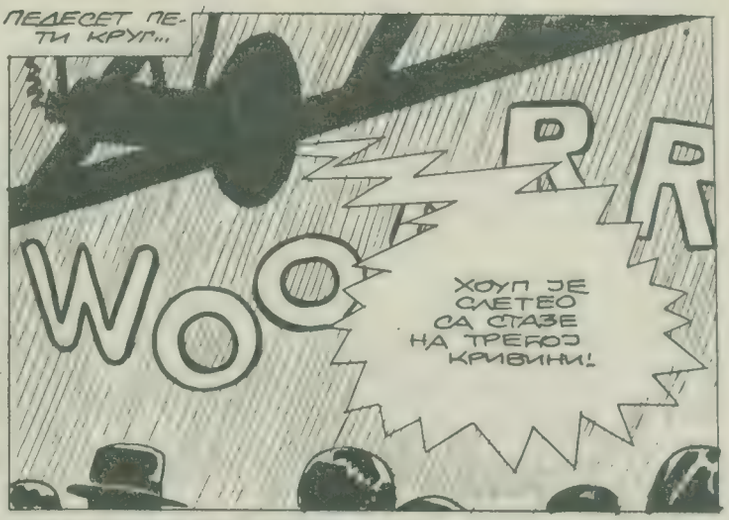
Педесет пети круг...
WOO
ХОУП ЈЕ СЛЕТЕО СА СТАЗЕ НА ТРЕЋОЈ КРИВИНИ!

У соби за новинаре било је као у паклу...
ПРОБУШИЛА СЕ ПРЕДЊА ЛЕВА ГУМА! ДА! ДА! ОПЕТ ПРОБУШЕНА ГУМА!
СЛОМИО ЈЕ НОГУ! ДА, ТАЧНО! ДЕСНУ! ГОТОВ ЈЕ ЗА ОВУ СЕЗОНУ!

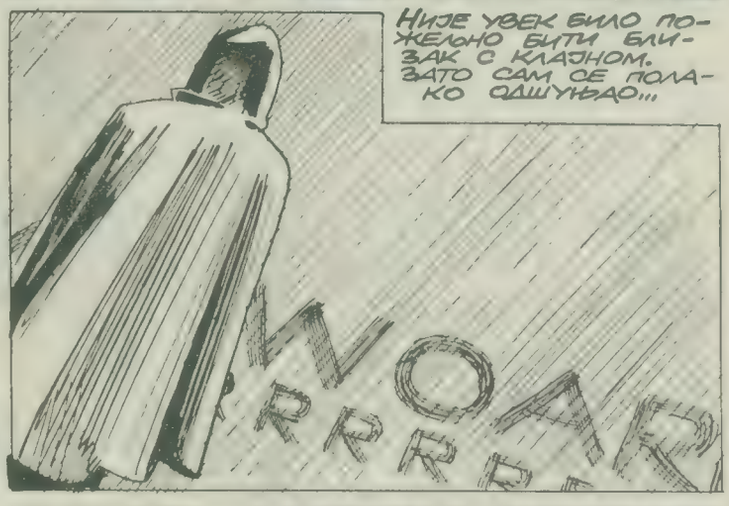
Није увек било пожељно бити близак с Клајном. Зато сам се полако одшуњао...
WOAAR
RRRR

Шуњао сам унаоколо, направио неколико добрих фотографија и после једног часа вратио се на паркиралиште...
ЗАР ОНО НИЈЕ КЛАЈНОВ МЕХАНИЧАР?

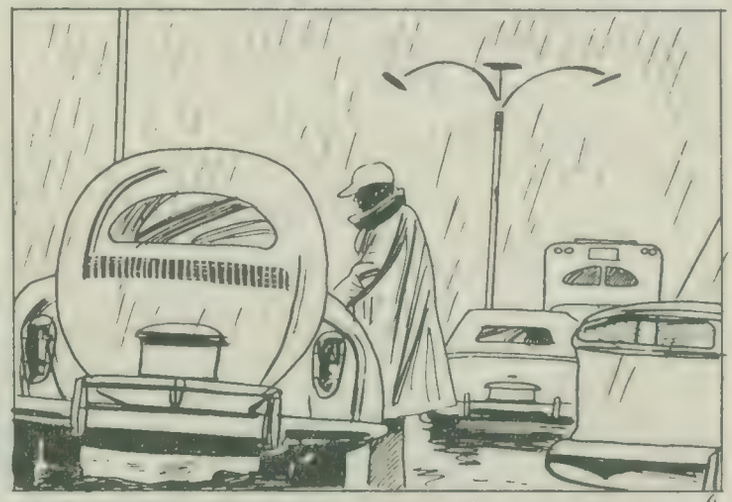

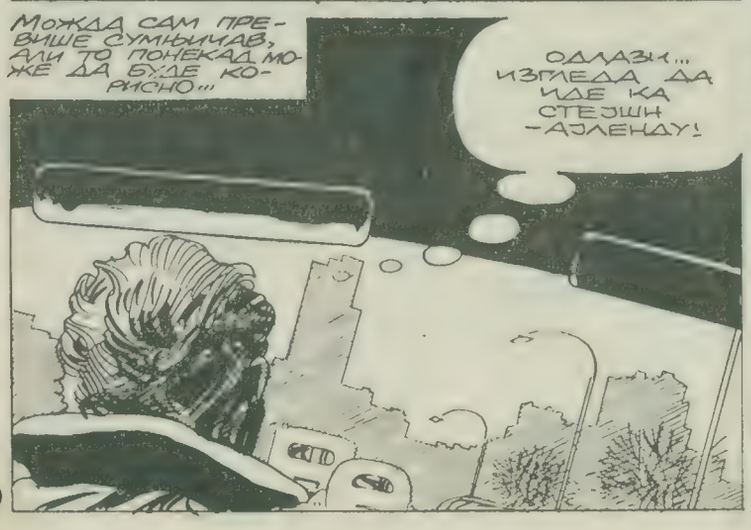
Можда сам превише сумњичав, али то понекад може да буде корисно...
ОДЛАЗИ... ИЗГЛЕДА ДА ИДЕ КА СТЕЈШН -АЈЛЕНДУ!

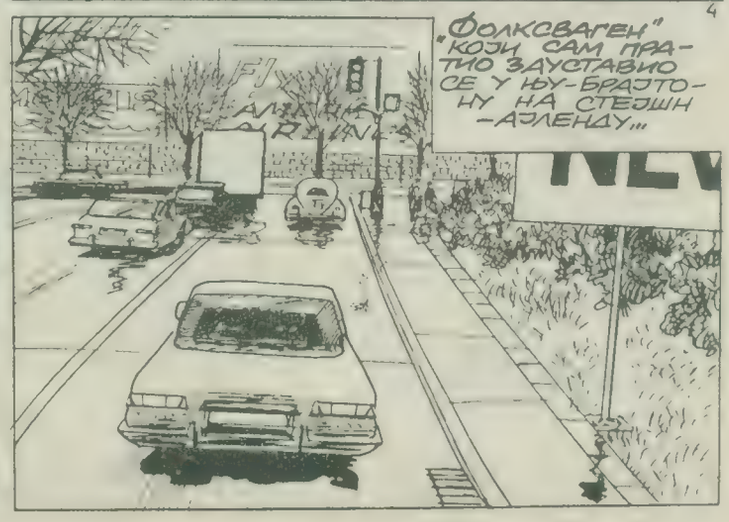
„Фолксваген" који сам пратио заустависе у Њу-Брајтону на Стејшн -Ајленду...

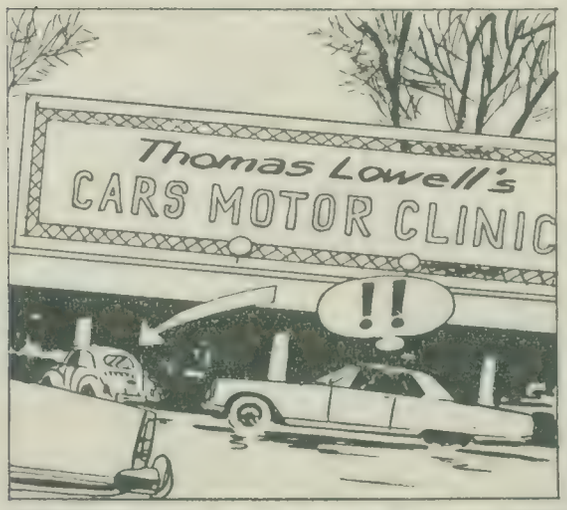

НА ДРУГОЈ СТРАНИ УЛИЦЕ НАЛАЗИО СЕ РЕСТОРАН. ОТИШАО САМ ТАМО И НАРУЧИО ХРЕНОВКЕ СА ДОСТА СЕНФА И ХЛАДНО ПИВО... ПЛАВУША ИЗ РЕСТОРАНА БИЛА ЈЕ ВЕОМА ПРИЛИВА...

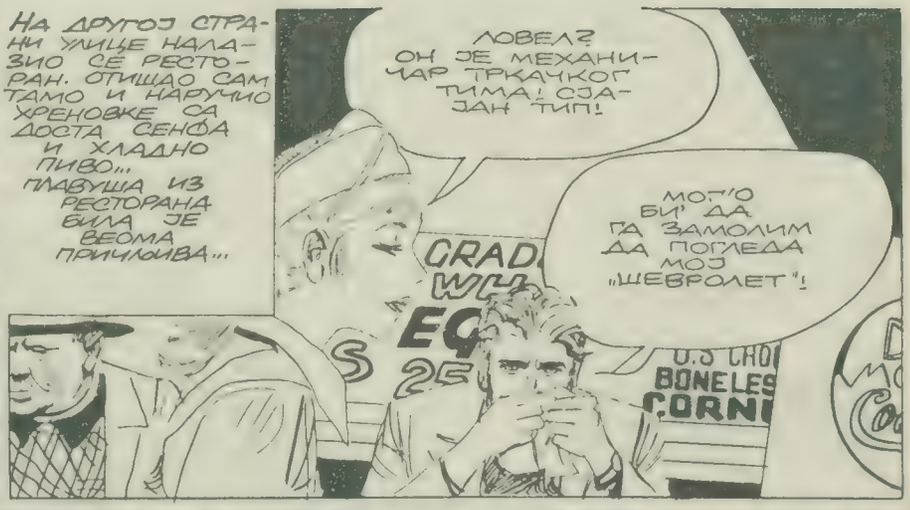

АКО ПОСЛЕ ТОГА НЕ БУДЕ ЈУРИО К'О РАКЕТА, ЈА ЧАСТИМ!
ЈЕ Л' РЕСТОРАН ОТВОРЕН СВАКИ ДАН?
ДА! А АКО ЈЕ ЛОВЕЛ НА ТРКАМА, ОН ИМА ДВА ИСТО ТАКО ДОБРА МЕХАНИЧАРА!
FRESH

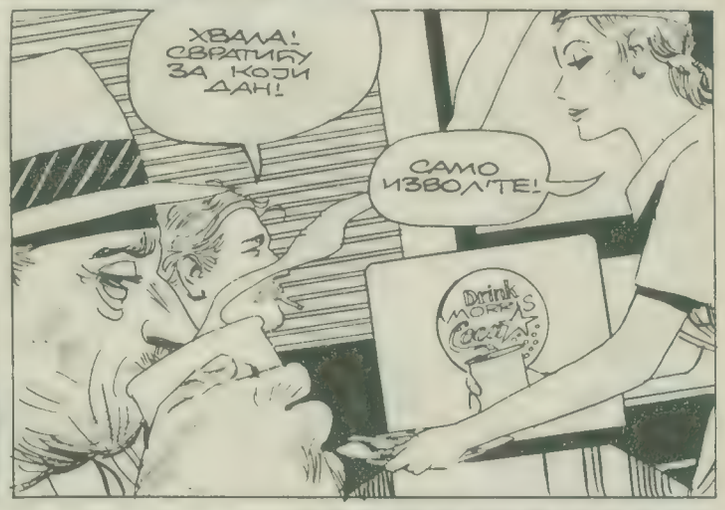

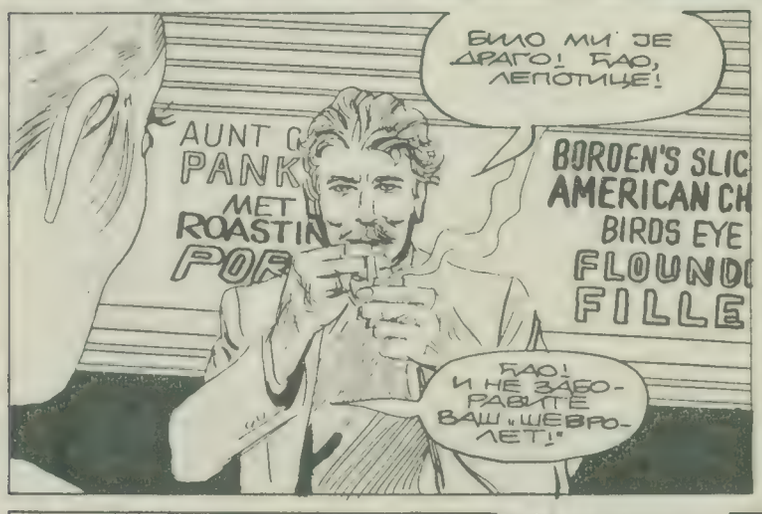

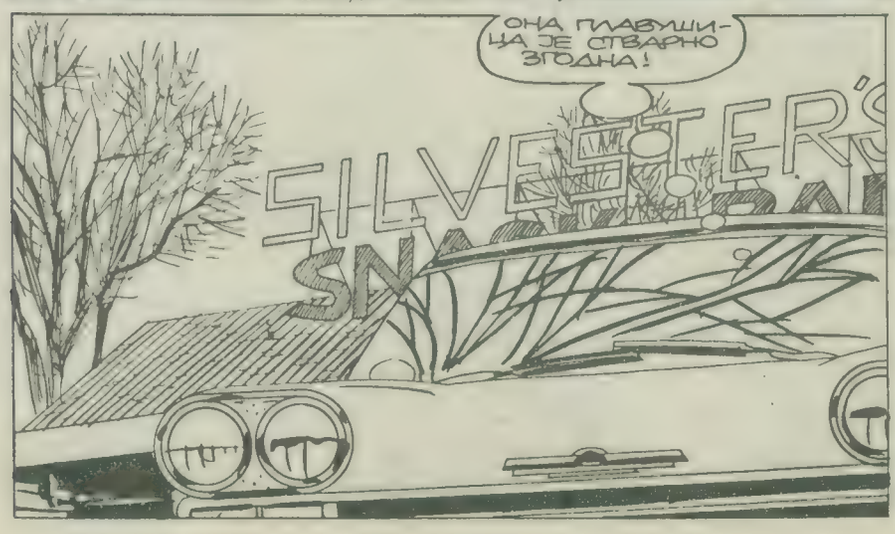

У СУТРАШЊИМ НОВИНАМА „ТУРБО" ЈЕ ОСВАНУО НА НАСЛОВНИМ СТРАНАМА...

МИСТЕРИЈА „ТУРБО" ВК 10! СЕЗОНА ЈЕ ОКОНЧАНА ЗА ХОУПА ЗВАНОГ „РИБА", АЛИ НЕ И ЗА ЏИМИЈА КЛАЈНА! ОН ЋЕ СЛЕДЕЋЕ НЕДЕЉЕ У НЈУ ЏЕРСИЈУ ВОЗИТИ НОВИ „ТУРБО"!

„СУБОТА ПОПОДНЕ, ПЕТНАЕСТ ЧАСОВА", СТИГАО МИ ЈЕ ЛЕП ЧЕК ИЗ „ЧАСОПИСА „СУНЦЕ"... ПРОДАО САМ ИМ ОНИМКЕ СА ПРОШЛЕ ТРКЕ... ОБЈАВИЛИ СУ ИХ У НЕДЕЉНОМ БРОЈУ НА СРЕДЊИМ СТРАНАМА... БРАВО!

THE SUN

СУБОТА УВЕЧЕ, ДВАДЕСЕТ ЧАСОВА И ПЕТНАЕСТ МИНУТА... ОСТАВИО САМ КОЛА ПЕДЕСЕТАК МЕТАРА ДАЉЕ ОД ЛОВЕЛОВЕ РАДИОНИЦЕ...

НАДАМ СЕ ДА НЕМА ПСА ЧУВАРА!

ОТВОРИО САМ ПРОЗОР К'О ОД ШАЛЕ...

КРШИМ ЗАКОН, АЛИ...

ОХ! ОВДЕ МИРИШЕ УЉА МИ ЈЕ ТАКО ПОЗНАТ...

ОВДЕ ЈЕ КАНЦЕЛАРИЈА...

PRIVAT
T LOWELL

А ОВА СТВАРЧИЦА? ГДЕ САМ ЈЕ ВИДЕО? ОВЕ ГВОЗДЕНЕ ПЛОМБЕ ЛИЧЕ НА ОЧИ...

ЗНАМ ДА САМ ИХ НЕГДЕ ВЕЋ ВИДЕО...

ВЕЋ САМ ВАМ ЈЕДНОМ РЕКАО ДА НЕМАМ ОБИЧАЈ ДА СЕ ОСВРЋЕМ...

ЗА ММ

МОРА ДА ЈЕ БИЛА НЕКА ДРВЕНА ТОЉАГА... ПРОБУДИО МЕ ЈЕ УЖАСАН БОЛ...

НЕКО ЈЕ БИО ОВДЕ СВЕ ВРЕМЕ, А ЈА ГА НИСАМ ПРИМЕТИО!

ПОКУШАО САМ ДА СЕ ДИГНЕМ, АЛИ НОГЕ СУ МИ БИЛЕ ВЕЗАНЕ... КАО И РУКЕ... ПАО САМ НА ГОМИЛУ ГВОЖЂУРИЈЕ...

МОРАМ НЕШТО ДА УЧИНИМ... МОРАМ...!

НИШТА... ЈОШ САМ САВ УМАЗАН МОТОРНИМ УЉЕМ...

РУКЕ... МОЖДА ВИХ МОГАО ДА ИХ ОСЛОБОДИМ!

АКО УПОРНО НЕШТО ПОКУШАВАШ, ОНДА ЋЕШ У ТОМЕ И УСПЕТИ. САМО ТРЕБА ДОБРО ДА ПАЗИШ НА ЗГЛОБОВЕ...

ПЕТНАЕСТАК МИНУТА КАСНИЈЕ БИО САМ НАПОЉУ... ПОТРИДО САМ КА КОЛИМА, АЛИ ЊИХ НИЈЕ БИЛО...

ДО ЂАВОЛА! ПЛАВУША ИЗ РЕСТОРАНА!

ХЕЈ! ШТА ТИ СЕ ДОГОДИЛО, МОМЧЕ?
УХ! ПАЗИ! ИСПРЉАДАЋЕШ МЕ!
FAIRMONT'S EXTRA WHOLE CANSUGAR STRAWBERRIES
ITALIAN ICE
ОХО! ВЛАСНИК „ШЕВРОЛЕТА"! ЈЕ Л' ТЕ ТО НОЋАС ТУКЛА УЉАНА КИША?
ЧУЈ, ЛУТКО, ОВО НИЈЕ ЗА ШАЛУ! ДАЈ МИ ТВОЈ АУТО ДО СУТРА УЈУТРО! ОБЈАСНИЋУ ТИ ЗАШТО!
Appl Pie
FAIRMONT'S EXTRA WHOLE CANSUGAR STRAWBERRIES
ITALIAN ICE
ENJOY STAR
А ШТА БИСТЕ ВИ УЧИНИЛЕ, ДЕВОЈКЕ, ЧИТАТЕЉКЕ ОВЕ МОЈЕ ДОГОДОВШТИНЕ...
БИЋУ СПРЕМНА ЗА ДЕСЕТ МИНУТА, У ПОНОЋ! ТРЕБА ЛИ ТИ ВОЗАЧ?
ЈЕ Л' ТЕ МАМА ПУСТИЛА?
МАЛО СИ ИЗУБИЈАН И ЗАМАЗАН АЛ' БИЋЕ ДОБРО...
КАД ТИ КАЖЕШ, БИЋЕ! ДАЈ МИ ЈЕДНО ПИВО ДОК ЧЕКАМ!
ICE
ПЕТ МИНУТА ПОСЛЕ ПОНОЋИ, БИЛИ СМО У СТАРОЈ ТОЈОТИ И ЈУРИЛИ ПУТЕМ БРОЈ 278...
АКО ТЕ ЗАНИМА ЗОВЕМ СЕ СИЛКИ!
А АКО ТО ТЕБИ НЕШТО ЗНАЧИ, ЈА САМ САЈМОН! СВИ МЕ ТАКО ЗОВУ!
ПУТ 278, МОСТ ВЕРАЦАНО, ЈУЖНИ БРУКЛИН, ВИЛИЈАМСБУРГ... МЕК КАРЕН ПАРК... ДО ДРУГЕ СТРАНЕ МЕНХЕТНА-ТАМО ЈА СТАНУЈЕМ..."
КАКО ТИ СЕ СВИЂА МОЈА РАЈБА? УЗМИ ПИЋЕ... МОРАМ ДА СЕ ИСТУШИРАМ...
ВЛАСНИК „ШЕВРОЛЕТА" ЈЕ ФОТОГРАФ, ЈЕ ЛИ?
БАШ СИ БИСТРА!
У СТАНУ СМО СЕ ЗАДРЖАЛИ МАЛО ДУЖЕ И МОГУ ДА ВАМ КАЖЕМ ДА ЈЕ СИЛКИ СТВАРНО СЈАЈНА ЦУРА...

НЕДЕЉА, ШЕСТ УЈУТРО... ОБЛАКОДЕРИ МЕНХЕТНА СЈАЈЕ НА ЈУТАРЊЕМ СУНЦУ... НАПОЉУ ЈЕ СВЕЖЕ...

ЧИМИ КЛАЈН ВОЗИ ДАНАС ПОПОДНЕ!

АЛ' ЈЕ ПОУШТАЛО КАД СИ ОВО СНИМАО! СЈАЈНО! А ОВО? МЕЊАЊЕ ГУМА, ЈЕ ЛИ?

МЕЊАЊЕ ГУМА? ДАЈ ДА ВИДИМ!

БАШ САМ ГЛУП! ОН ЈЕ! ПОЗНАЈЕШ ЛИ ГА?

ТО ЈЕ ЛОВЕЛ, ОНАЈ МЕХАНИЧАР! КАКО ДА ГА НЕ ЗНАМ! РАДИ ПРЕКО ПУТА МОГ РЕСТОРАНА!

ГЛЕ', ШТА ДРЖИ У РУЦИ!

ШТА ЈЕ ТО?

ЗНАМ ШТА ЈЕ ТО, ПЛАВА МОЈА ЛЕПОТИЦЕ! БРЗО СЕ ОБЛАЧИ! ИДЕМО ДА ВИДИМО ПОБЕДУ ЧИМИЈА КЛАРКА!

ДА НИСИ НЕШТО ПОПИО, САЈМОНЕ?

ДА БУДЕМ ИСКРЕН, УОПШТЕ МИ СЕ НИЈЕ ИШЛО ОД КУЋЕ, АЛ' ШТА ДА СЕ РАДИ...

9

„ТОЈОТА" ЈЕ ПРЕШЛА „МОСТ ВИЛИЈАМСБУРГ У ОСАМ"... ДЛАНОВИ СУ МИ БИЛИ ВЛАЖНИ...

БИЋЕ ГУЖВЕ У БОКСУ „ТУРБО СПИДА" ПРЕ ПОЧЕТКА ТРКЕ!

С ЛОВЕЛОМ НЕЋЕ БИТИ ЛАКО...

ДА МИ ЈЕ САМО ДА ВИДИМ КЛАЈНОВУ ФАЦУ! ДОК МУ ЈА БУДЕМ НЕШТО ОБЈАШЊАВАО, СТАНИ ИЗА МЕНЕ И ШКЉОЦНИ КОЈИ ПУТ!

ЧЕТРДЕСЕТ ПРВИ КРУГ... „ТУРБО" ЈЕ НА ДРУГОМ МЕСТУ...

WOAARR

ЧЕТРДЕСЕТ ТРЕЋИ КРУГ...

ЕТО! ИЗБИО ЈЕ НА ЧЕЛО! САД ГА САМО ПРОБУШЕНА ГУМА МОЖЕ ЗАУСТАВИТИ!

ПОЧЕЛА ЈЕ КИША, ЧИМИ!

Glidden

QUALITY MOTOR

MOTOR SALES HEADQUARTERS

ВОЗИ СА ГУМАМА ЗА СУВО ВРЕМЕ! АКО СТАНЕ ДА ИХ ЗАМЕНИ, НЕКО ЋЕ ИСКОРИСТИТИ ШАНСУ!

ЧИМИ, БАШ ПАДА!

ЧЕТРДЕСЕТ ПЕТИ КРУГ... ПОЧЕЛО ЈЕ ДА ПЉУШТИ... НЕКИ АУТОМОБИЛИ СУ СКЛИЗНУЛИ СА ПИСТЕ НА ОКУЦИ КРАЈ ЈЕЗЕРА...

КЛАЈН ГУБИ СТАБИЛНОСТ! МОРАМО ДА ГА ЗАУСТАВИМО!

ДОБРО! ДАЈ МУ ЗНАК У СЛЕДЕЋЕМ КРУГУ!

ЧЕТРДЕСЕТ ШЕСТИ КРУГ... ДОНАЛД ХОУП ДАЈЕ ЗНАК КЛАЈНУ ДА ОДЕ У БОКС РАДИ ЗАМЕНЕ ГУМА...

HR

СНИМАО САМ КАО ЛУД...

CLICK CLICK

WOARR

3

ЧЕТРДЕСЕТ ОСМА СЕКУНДА... „ТУРБО" ЈЕ НЕСТАО ИЗА КИШНЕ ЗАВЕСЕ...

ЗНАШ ЛИ КО ЈЕ БОЉИ ОД МЕНЕ У МЕЊАЊУ ТОЧКОВА? САМО ФЕРДИ! СРЕЋОМ НЕ УЧЕСТВУЈУ У ТРКАМА У АМЕРИЦИ!

ХОУП ЋЕ ДОБРО ВОЗИТИ ПО ВЛАЖНОЈ СТАЗИ!

ЗНАШ ДА МУ ЈЕ НАДИМАК „РИБА"... И ТО НЕ БЕЗ РАЗЛОГА!

ТАЧНО!

ОНДА ЈЕ ТРКА ВАША!

WOO

ARR

BANG
БУУМ!
ШТА ИМАШ ДА КАЖЕШ, ПРОКЛЕТО ЊУШКАЛО?
АКО ХОЋЕШ ДА ПОБЕДИШ, ОНДА ПРВО УХВАТИ ЛОВЕЛА!
КРИЈЕ СЕ ИЗА СТУБА!
ЗОВИ ПОЛИЦИЈУ! МОРАМО БЛОКИРАТИ СТАДИОН!
„ТОЈОТА"! УЗЕО ЈЕ „ТОЈОТУ"!
ПРОКЛЕТ ДА ЈЕ! ЗА ЊИМ!
КЛАЈНЕ! ДЕВОЈКА ЈЕ У КОЛИМА!
ШТА? ОХ! ЗАБОГА!
ЛОВЕЛ ЈЕ ЈУРИО КАО ЛУД... КЛАЈН, ДВА МЕХАНИЧАРА И ЈА КРЕНУЛИ СМО ЗА ЊИМ...
PRRRR
RACING GROUN
ADI
Тркачке пробе планиране за поподне окончане су неочекивано, шест километара даље од стадиона...
SCREECH
MUNICIPAL MILK FLOAT
CRASH
257 THA 12
КЛАЈНЕ! СИЛКИ! ОНА ЈЕ УНУТРА!
СИЛКИ... КО ЈЕ ТО, ФЛЕШЕ?

© Copyright by Strip Art Features

ИЗЛОЗИ ЕВРОПЕ

Возила снова 1992.

СКИ-САНКЕ

„Indy Trail Supertrak" пролази свуда и по леду и по растреситом снегу. Мотор са цилиндрима од 488 кубика, ривверцом, мерачем брзине, обртометром, грејањем управљача, хидрауличним кочницама, покретним гусеницама. Седиште за два путника са наслоном који се помера, позади пртљажник. „Поларис" кошта два и по милиона динара.

СОЛО АМФИБИЈА

Чим се појавио овај „Кенигов" једносед на ваздушни јастук проглашен је за најлепши ховеркрафт. Али он није само леп, опремљен је снажним мотором од 52 KS који може да потера возило брзином од 70 km/h, подједнако сигурно и на води и на копну. Израђен од пластике и стаклених влакана има обртомер и електрични стартер – само окренете кључ и он већ лети.

ВОЛАН КОЈИ ШЕТА

„Jet-Ski Kawasaki 650 SC" у коме две особе седе једна поред друге, али оно што је ново то је систем који омогућава да се волан постави лево, десно у средини тако да путници могу наизменично да управљају возилом не померајући се са места. Аеродинамична каросерија од стаклених влакана омогућава му да се понаша као прави чамац. Може да иде и у ривверц. Резервоар 25 l. Електростартер, што ће рећи окрене се дугме и мотор се пали.

КРАЉ ХОВЕРКРАФТА

Необично возило које омогућава вожњу неколико сантиметара изнад воде или чврстог тла. Луксузна „Кенигова" верзија „Wildakt" има четири удобна седишта. Мотор турбодизел од 3.200 cm³. Максимална брзина 100 km/h.. Дужина 6,40 m, ширина 2,5 m, висина 1,80 m. Прави се искључиво по поруџбини. Основна цена, без додатних извођења, 40.000.000 динара!

В. Милићевић

286/16 1490 DEM

MOST
MOST
MOST
MOST
MOST
MOST

RAČUNARI

ISPORUKA ODMAH
GARANCIJA GODINU DANA
NAJNIŽE CENE
TEHNIČKA PODRŠKA

IZNENAĐENJE

NA SAJMU TEHNIKE
OD 11. 5.- 15. 5. 1992.

OSNOVNE KONFIGURACIJE

MOST JUNIOR 286/16MHz	**1,490 DEM**
MOST EXPERT 386/25MHz	**2,090 DEM**
MOST ASSISTANT 386/33MHz	**2,390 DEM**
MOST GENIUS 386/40MHz	**2,490 DEM**
MOST GOLIATH 486/33MHz	**3,590 DEM**

- Svi računari sadrže floppy drive 5.25"/1.2MB ili 3.5"/1.44MB, tvrdi disk "Microscience" od 52MB, "Hercules" kompatibilan grafički adapter, monohromatski paper white monitor, ASCII tastaturu, instaliran MS DOS 4.01 i uputstvo na srpskom jeziku.
- 286 i 386 računari: 1MB ili 2MB RAM memorije, mini tower kućište
- 486 računari: 4MB RAM memorije, tower kućište
- Uz računare sa VGA Color monitorom: miš besplatno!

DOPLATE ZA VEĆE ZAHTEVE

Mono VGA monitor "Supercom", SVGA grafička karta "OAK" OTI-037, 800x600/256kB	**150 DEM**
Kolor VGA monitor "Hyundai", SVGA grafička karta "Trident" TVGA 9000A, 1024x768/512kB	**590 DEM**
Tvrdi disk 100-130MB	**500 DEM**
Tvrdi disk 200-210MB	**900 DEM**
Floppy disk 3.5"/1.44MB	**159 DEM**
RAM 1MB	**125 DEM**
Matematički koprocesor 287/12MHz	**190 DEM**
Matematički koprocesor 387/25MHz	**380 DEM**
Matematički koprocesor 387/33MHz	**420 DEM**
Tower kućište	**235 DEM**

ŠTAMPAČI

"EPSON" LX 850, 9-pinski, A4	**690 DEM**
"EPSON" LQ 570,24-pinski, A4	**790 DEM**
"EPSON" LQ 1070,24-pinski, A3	**1,295 DEM**
Laserski štampač "Hewlett Packard" HP LJ IIIp	*zvati*
Laserski štampač "Hewlett Packard" HP LJ III	*zvati*
Memorijsko proširenje 1MB za HP štampače	**285 DEM**

DEALERSKA PRODAJA

Budite prodavac "Most" računara! Rado ćemo Vam pomoći da i Vaša firma uzme deo kolača na tržištu računara. Pripremili smo program specijalnih popusta za opremu namenjenu daljoj prodaji. Ponudite u Vašem prodajnom programu naše računare – kupci ih već poznaju kao kvalitetne i pouzdane.

U aprilu "Most" otvara u Bescarinskoj zoni u Smederevu magacin i predstavništvo. Oprema kao u Hong Kongu, u SAD ili na Tajvanu, uz isporuku u roku od tri dana. Standardne konfiguracije stalno na lageru, komponente po posebnim zahtevima isporučujemo u najkraćem roku. Mogućnost plaćanja "Mostu", ili kompaniji "De Brug", Roterdam, Holandija.

Cene izražene u nemačkim markama (DEM) ● Plaćanje u dinarima, po dnevnom kursu na tržištu u Beogradu ● Garancija 1 godina ● Isporuka odmah po uplati

TEHNIČKA PODRŠKA I SERVIS

Svakog radnog dana od 10 do 14 časova. **HOTLINE:** 011/672-682. Korisnici sistema za komunikacije "SEZAM" mogu nas kontaktirati u konferenciji MOST.

OVLAŠĆENI DISTRIBUTER

U Sava Centru svakog radnog dana od 10-18 časova.
Tel. 011-222-43-22/492

BEOGRAD, KRALJA BODINA 2, TEL. 011/ 422-170 FAX 011/ 426-144

СРЕЋАН КАО КОКОШКА У КАВЕЗУ

Модерне фарме у којима кокошке проведу цео живот у тесним кавезима прави су концентрациони логори за живину, сматрају многи. У неким западним земљама воде се читаве кампање да се кокошке пусте на слободу и поново држе као некада у сеоским домаћинствима. Истина, јаја добијена на стари начин била би нешто скупља, али зато бар потрошача не би гризла савест... Међутим, група истраживача из француског Националног института за агрономију појавила се недавно са тврдњом да вештачки храњене кокошке одлично напредују, осећају се удобно и ни за шта на свету не би чзмениле свој начин живота.

Откуд они то знају?

О томе шта им треба и шта им се више допада кад је у питању површина кавеза, врста пода (чврст са разастртом сламом или решеткаст) – оне су се саме изјасниле. За овај „референдум" коришћен је већ класичан метод који се обично примењује у експериментима са животињама – оне се науче да притискају дугмад. Француси су своје квочке дресирали да притискају дугмад у експерименталном кавезу који је на притисак мењао величину и врсту пода. Резултат: пошто су испробале разноразне варијанте, носиље су се зауставиле на животној средини коју им је пружао првобитни кавез. Значи ли то да је навика друга природа?

Не, сматрају неки стручњаци који се баве понашањем животиња а који су изразили дубоку сумњу у поузданост овако добијених резултата. А шта ако су кокошке – питају се они – толико испрепадане наглим променама кавеза пристале на све само да већ једном под и зидови престану да се померају? ***В. М.***

ЗЛОТВОРИ СИРОТИХ ГУСАКА

Последњих месеци над Европом се надвија опасност још једног, по свему судећи, беспоштеног рата. Повод је, на изглед, врло прозаичан: у питању је гушчја џигерица, деликатес без којег Французи не могу да замисле иоле пристојнији ручак.

Баш то имали су у виду и Мађари, некада међу водећим произвођачима овог специјалитета. Слабост Француза учинила им се као сјајан извор прихода па су се бацили на обнављање старе вештине кљукања гусака, али и патака чија је џигерица подједнако добра.

Ка Француској су кренули велики транспорти гушчје паштете на велику радост гурмана и често очајање узгајивача гусака: у питању је, погађате, знатно нижа цена. И кад им није успело да докажу да је мађарска паштета лошијег квалитета од француске, а од Европске заједнице искамче ограничење увоза, ратоборнији потомци Гала решили су да ствар узму у своје руке и физички униште транспорте са Истока. У међувремену, у рат око гушчјих џигерица умешали су се и борци за заштиту животиња: на све стране причају како је метод храњења, то јест кљукања, гусака потпуно нехуман и обожаваоце паштете називају правим злотворима. Ко ће у овом рату на три фронта победити, остаје да се види.

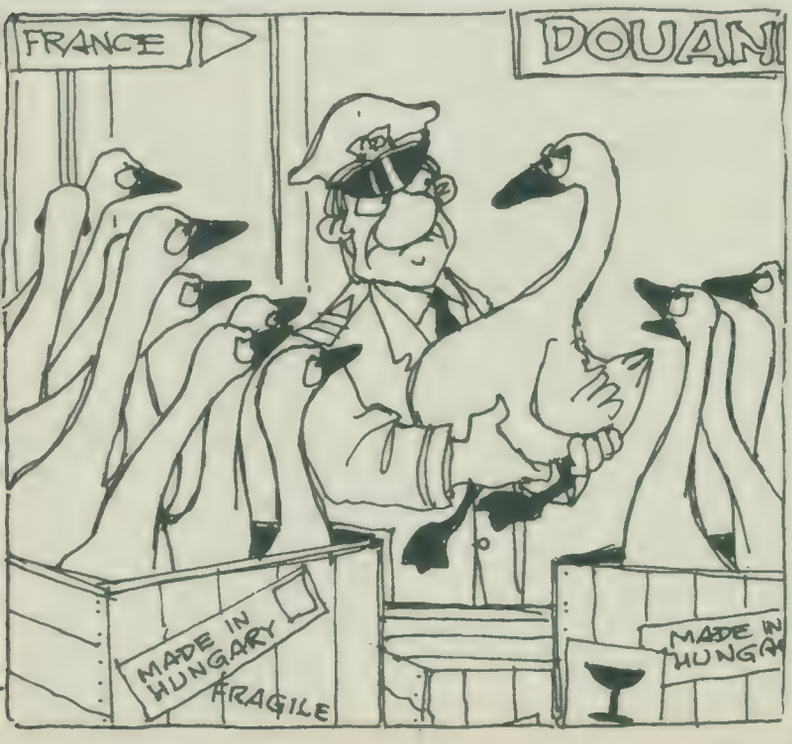

НА ДВЕ НОГЕ МАЊЕ ВРУЋЕ

Недавно је Питер Вилер са Високе политехничке школе у Ливерпулу објавио ново и веома оригинално објашњење зашто се човеколики мајмун усправио. Он се, наиме, не слаже са оним антрополозима који сматрају да се човеков предак усправио да би лакше ловио и прождирао плен. Разлог томе је, по њему, нешто сасвим друго, расхлађивање.

Изашавши из шумских подручја и настанивши се у оним где није било високе вегетације, човеколики мајмун је осетио да му је претопло. Једини спас био је у усправљању јер се у овом положају сунце излаже само трећина тела, док четвороношци пролазе много горе. Још једна предност ходања на две ноге је мања потреба за водом: док четвороношцу треба 2,5 литра дневно, двоножац може да прође и са литар и по.

Истраживања које је спровео навела су Питера Вилера да покуша да нађе одговор на још једну загонетку еволуције: зашто је дошло до развијања мозга нашег прапретка?

– Кад су људска бића постала способна да прилагођавају телесну температуру, мозак је, као део тела најосетљивији на топлоту, коначно могао да почне да се развија. Вероватно није случајно што данас човек, врста са најразвијенијим мозгом, има најбољи систем телесног расхлађивања.

Илустровао: Зоран Петканић-Петкo

РОБОВИ ПОГИБЕЉНОГ ПОСЛА

ЗА

„Ко зна да ли ћемо већ сутра умрети. Ми смо као говеда, само што она могу да се отргну с ужета и побегну, а ми не", каже Упандра, радник у разалишту бродова на Аланг Бичу у Индији

Канадски теретњак „Ситрејдер" („Морски трговац") са вечерњом плимом кренуо је ка обали најпре полагано па све брже, док се свом жестином уз језиво гребање и шкрипање, није насукао дубоко у глиб. Са палубе су бацили котву – последњи пут. Овај ужасан призор посматрала је група људи са пристојне удаљености, а Гулама ли Мегхани, трговац бродским отпадом који је и „пазарио" „Ситрејдера" за три и по милиона долара, задовољно је протрљао руке:

– Ми за ово кажемо да коза долази касапину!

„Ситрејдер" је попут толиких пре и после њега управо стигао на резалиште. Али, ово у Аланг Бичу у индијској држави Гуџарт разликује се од других по томе што се овде све ради ручно! Учиниће то, дакле, најамни радници плаћени по двадесетак центи на сат.

Обрћу се милиони долара

Докле поглед сеже, ова је обала препуна олупина, хрпа гвожђурије, мрља од мазута и свакојаког отпада са бродова. Али, за јаднике који овамо долазе и из веома удаљених крајева велике Индије тај

Потрага за најбржим наследником

НЕМА ПИЛОТА У АВИОНУ

Замислимо историчара авијације који живи у 2300. години. Као неки палеонтолог, он прави филогенетско стабло: ту је забележено како су се појављивале и настајале поједине „врсте" комерцијалних путничких авиона. Размишља док гледа у један угао своје табеле. Са нескривеним занимањем примећује да се у трећој четвртини 20. века појавила јединствена машина под именом „конкорд". Оно што не знамо јесте шта ће после тога учинити човек из 24. века: да ли ће ову „врсту" означити као првог представника једног плодоносног и разгранатог „рода" авиона или као потпуно несхватљиву појаву у развоју комерцијалне авијације 20. века?

Авионској индустрији остаје још око 15 година да спречи замирање суперсоничног превоза. А за такве пројекте 15 година је исто што и за обичан свет – сутра! Зато је ових дана у току припрема за једну од највећих акција у свету комерцијалног ваздушног саобраћаја: склапају се уговори о сарадњи, одмеравају се снаге... Треба направити „конкордовог" наследника.

Како ни један закон не забрањује снове, неки чак размишљају и о ономе шта ће бити, вероватно, у доба када и поменути историчар са почетка ове приче буде био деда. С тим у вези поменимо

ШАКУ... ЦЕНТИ

призор је радост живота: док год је олупина, има и посла, а то значи опстанак, па какав је да је. Њихов „ручни рад" обезбедиће, међутим, милионску добит на другој страни глобуса, на Лондонској берзи где брокери купују и продају ислужене „краљице мора" које ће скончати зато да би високе пећи имале хране.

Чим се брод чврсто насуче, резачи појуре на њега. Најпре скидају и износе све што вреди: намештај и наутичку опрему, пропелере, месингане и бронзане делове, бакарне жице. Један бронзани пропелер на берзи вреди хиљаду долара по тони, а тежи и по тридесетак тона. Два рад-

ника морају да утроше три дана док га скину, за шта ће зарадити по – осам долара.

А када са олупине сиђе и последњи вредан део, на њу се устремљује чета људи опремљених маљевима, тестерама за гвожђе, ацетиленским боцама. Успињу се ланцима од сидра, као мрави и почињу од кљуна... За два месеца, отприлике, брод ће бити исечен на резанце.

Прљави, уморни, сакати

Посао у резалишту не само што је прљав, он спада у најопасније на свету. Озледе се догађају од јутра до мрака – колико траје и радни дан – упале очију и слузокоже неизбежне су, баш као и болести грла и плућа. Органи страдају од облака прашине, рђе и гвоздених опиљака. Дешава се да неки од радника остане без прста, али и руке или ноге.

Пожари су овде уобичајени призор, избију и по неколико пута месечно. Понекад се заврше катастрофално, као један 1989. године у којем је седам људи изгубило живот.

Доктор Триведи, који једини брине о десет хиљада радника и сам ради даноноћно, каже:

– Када први пут дођу овамо, људи мисле: зарадиће новац, па ће нахранити децу, школовати их и она ће срећно живети. Ех! Овде се буквално угуше, одавде нема повратка!

Хладни рат и топлије ноћи

Тако на око пет километара ове обале скончавају некадашњи поноси бродоградитеља са свих страна света, од Клајдсај-

да, до Ростока, Гдањска или Хемптон Роудса.

Однедавно, овамо пристижу на своје последње путовање, чак и ратни бродови бившег СССР и САД: то су сувишни „комади" који после завршетка хладног рата одлазе буквално у старо гвожђе! Али, никако не за будзашто, овде су профити вртоглави. Тако је извесна фирма „Агравал, д.д." недавно купила совјетски „Дмитри Позхарски" и амерички „Бесемер Виктори" – у пару! За оба ратна „ветерана" фирма је платила три милиона долара рачунајући да ће само на том послу после резања зарадити чистих 250 хиљада.

На обали су се убрзо нашле на истој гомили слике Љењина и Горбачова, ћирилличне писаће машине, америчке заставе и сијасет других предмета два бивша табора. Огромна совјетска застава послужила је једном надничару као диван покривач – за њега је завршетак хладног рата у сваком случају донео топлије ноћи...

М. К.

Чувени „конкорд" је, отприлике, на половини животног века: сматра се да би, у ствари, каријеру на линијама „Ер Франса" и „Британиш ервејза" (једине две светске авиокомпаније које га користе у редовном путничком саобраћају) требало да заврши око 2005. или најдаље 2010. године

Американце и њихов пројекат ваздушно-космичког авиона „NASP", затим француски авион за велике брзине „AGV" и „STS 2000", немачки „сангер", британски „хотол"... Као што рекосмо, сновима нема краја па тако и ваља схватити жеље конструктора да њихова чеда лете од 5 до 25 пута брже од звука, како који. Помињу се авиони без посаде, али са живим путницима...

Ма какви били, сви поменути планови, осим евентуалног директног „конкордовог" наследника, о коме ће бити речи у овом тексту, подразумевају велика технолошка достигнућа, посебно на пољу материјала и погонских система. Да би обичан човек-путник могао да полети и преживи лет у путничком авиону који се креће 25 пута брже од звука треба, дакле, да се догоде таква открића према којима ће проналазак пеницилина или наизменичне струје бити мачији кашаљ.

Но, спустимо се мало ниже ка земљи, како бисмо озбиљно сагледали шта нас очекује у сасвим блиској будућности за коју већина читалаца овог текста има добре шансе да је доживи, мада је вероватније да ће њихови најчешћи путници бити, заправо, још нерођена деца!

Ако је веровати скицама уметника у фасциклама великих конструктора авиона син „конкорда" биће врло сличан тати „конкорду". Зваће се ATS (франц. Avion de Transport Supersonique).

Занимљиво је да је француска заборавила на прошлост и несрећно копирање „конкорда" које је довело до стварања монструозног (некада) совјетског клона под именом „тупољев ТУ-144". Цела та совјетска идеја била је толико несрећна да се један „ТУ-144" чак и срушио приликом демонстрационог лета на ваздухопловној изложби у Паризу почетком седамдесетих година. У циљу што детаљнијег испитивања будућег „ATS-а" Французи су и са пројектантским бироом „Тупољева" уговорили сарадњу

Садашњи облик трупа тате „конкорда" је готово идеалан мада за ATS „Британиш ерспејс" планира избацивање посебног зглоба у носу који је омогућавао повијање кљуна „конкорда" при лету на малим брзинама. Уместо тога „конкорд" добија два мала крилца напред, такозване „канере" који треба да му омогуће бољу стабилност и управљивост при лету на малим брзинама. Није у питању ништа посебно јер се тај штос већ скоро деценију користи код борбених авиона.

Све у свему, ова 1992. година личи на 1958. када су креатори тате „конкорда" били тамо где су данас конструктори његовог наследника. Проблеми пред читавим пројектом су огромни, нарочито када су у питању мотори. Једино што је сигурно у вези са тим је да ништа није сигурно. Заправо, једно је сигурно: решење ће бити заједничко, међународно, или га неће бити. Уосталом, „конкорд" значи – слога!

Александар Павић

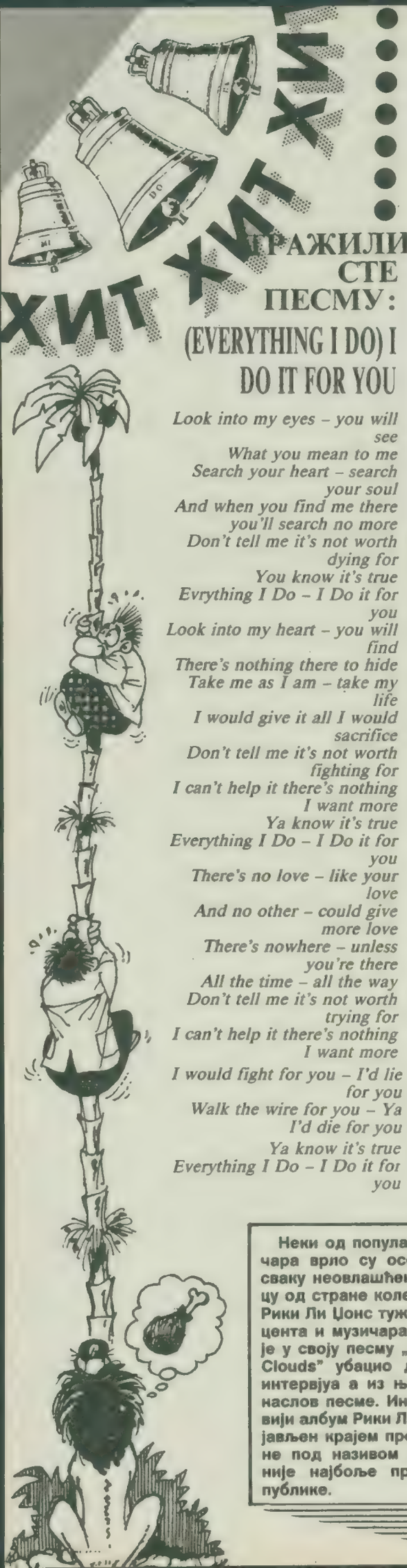

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ: (EVERYTHING I DO) I DO IT FOR YOU

Look into my eyes – you will see
What you mean to me
Search your heart – search your soul
And when you find me there you'll search no more
Don't tell me it's not worth dying for
You know it's true
Evrything I Do – I Do it for you
Look into my heart – you will find
There's nothing there to hide
Take me as I am – take my life
I would give it all I would sacrifice
Don't tell me it's not worth fighting for
I can't help it there's nothing I want more
Ya know it's true
Everything I Do – I Do it for you
There's no love – like your love
And no other – could give more love
There's nowhere – unless you're there
All the time – all the way
Don't tell me it's not worth trying for
I can't help it there's nothing I want more
I would fight for you – I'd lie for you
Walk the wire for you – Ya I'd die for you
Ya know it's true
Everything I Do – I Do it for you

Текст и музика: Брајан Адамс и Р. Ланг

Изводи: Брајан Адамс

(СВЕ ШТО ЧИНИМ) ЧИНИМ ЗБОГ ТЕБЕ

Погледај ме у очи – и видећеш
Шта ми значиш
Претражите своје срце – претражите своју душу
И када ме тамо нађеш, не тражи више
Не реци, није вредно умрети због тога
Знаш да је тачно
Све што чиним – чиним због тебе

Погледај ми у срце – и открићеш
Ту ништа није скривено
Узми ме какав јесам – узми ми живот
Даћу ти све, жртвоваћу се
Не реци није вредно борити се због тога
Ту нема помоћи, не постоји ништа што више желим
Знаш да је тачно
Све што чиним – чиним због тебе

Нема љубави – као што је твоја
И нико други – не може пружити више љубави
Нигде је нема – осим када си ту
Све време – стално

Не реци, није вредно трудити се око тога
Ту нема помоћи, не постоји ништа што више желим

Борићу се због тебе – лагаћу због тебе
Ходати по жици због тебе – да, умрећу због тебе

Знаш да је тачно
Све што чиним – чиним због тебе

ПУНОЛЕТНИ ПОЗАЈМЉИВАЧИ

ХИТ

Неки од популарних музичара врло су осетљиви на сваку неовлашћену позајмицу од стране колега. Тако је Рики Ли Џонс тужила продуцента и музичара Орба што је у своју песму „Little Fluffy Clouds" убацио део њеног интервјуа а из њега узео и наслов песме. Иначе, најновији албум Рики Ли Џонс, објављен крајем прошле године под називом „Поп поп", није најбоље прошао код публике.

„Чак и по цену да звучим препотентније него што јесам, мислим да су ме људи увек више волели него поштовали. Музичаре су поштовали, а мене су волели и то сам осећао. Тако више волим. Ерик Клептон је поштован, али ко би њега могао да воли? Можда једино његова мајка."
Мориси

РОК ВРЕМЕПЛОВ

HENDRIX

ХИТ

Прошло је више од двадесет година откако је Џими-Хендрикс изненада умро, и то под још увек неразјашњеним околностима, али он је и даље занимљив публици. Изгледало је да је познато све што је урадио и да необјављених, а квалитетних, снимака више нема.

Међутим, крајем прошле године фирма „Полидор" објавила је компакт диск на коме су одабрани снимци са његових наступа. Забележени су концерти у Стокхолму 1967. године са његовом обрадом „Sgt. Papper's Lonely Hearts Club Band", наступ у Паризу 1968. претежно са блуз репертоаром, Сан Дијего 1969. где је одсвирао „Sunshine Of Your Love " групе „Cream" и концерт у Атланти 1970. године. Поред тога, 1. маја у Лондону ће бити отворена мултимедијална изложба о њему на којој ће бити представљене фотографије, графике и други материјал везан за његов рад. Већину фотографија урадили су Дезо Хофман и Ед Кареф који су се својевремено прославили радећи са Дејвидом Боувијем у време његове Зиги Стардаст фазе.

Поводом објављивања концертног компакт диска у Холивуду је приређена свечаност на којој је и Хендрикс добио своје место на чувеном Булевару славних. Поред стотина обожавалаца његове музике свечаности су присуствовали Хендриксов отац и брат. Овај спектакл коштао је дискографску кућу 4.800 долара.

МУЗИЧКА ПОШТА

Драги Забавниче,
Шта су то ковер верзије песама које се често спомињу у текстовима на Хит страни?

Ивана из Лесковца

Ковер верзије су такозване обраде песама неког другог музичара којима се даје сопствени ауторски печат и то променом аранжмана, текста или начина извођења. Код нас је, рецимо, „Дисциплина кичме" обрадила „Чудну шуму" YU-групе, „Бијело дугме" песму „Све ове године" „Индекса", а „Рибља чорба" је „Memphis Tannesy" Чака Берија назвала „Црна Гора Бар". У свету су ковер верзије много чешћа појава, а пуно најпознатијих састава започело је своју каријеру снимајући туђе песме, и то претежно рокенрол музичара из педесетих година. Тако су „Битлси" и „Ролингстонси"

(на овој ретској фотографији са својим женама) на првим плочама редовно обрађивали песме Чака Берија.

Здраво Забавниче,
Занима ме које је све албуме објавила група „Talking Heads".

Миша из Ниша

Своје прво појављивање на некој LP плочи забележили су јула 1977. године на компилацијској плочи „New Wave" са песмом „Love Goes To A Building On Fire". Октобра исте године изашао им је деби албум „77", а следе „More Songs About Buildings And Food" (2978), „Fear Of music (1979), „Remain In Light" (1980), „The Name Of This Band Is Talking Heads" (дупли живи 1982), „Speaking In Tongues" (1983), „Stop Making Sense" (живи 1984), „Little Creatures" (1985), „True Stories" (1986), „Naked" (1988) и компилација „Until The End Of The World" из прошле године на којој се налази њихова песма „Sax And Violins".

Уређује
др Зоран Живковић

Алберто Алоро

ДИРИГЕНТ

Оберон је знао да је овога пута успео. Дуго су се припремали и он и свих 143 музичара, али за њега је ово – био је сасвим сигуран – било финале, и то тријумфално, напора који је улагао целог свог дотадашњег живота.

Још као сасвим малог дечака тиштало га је „то", неизрециva потреба да осети и пренесе музику, само што у тим раним годинама није знао ни да објасни ни да искористи свој нагон. Када му је било две године, десно се први преломни догађај. Његова мајка давала је концерт у Лисабону. Било је то први пут да се раздвајају, јер у то време живели су на обали Лабе. Оберон је све чуо и чак певушио Моцартову сонату у Б-дуру К 570. Отац је био искрено запањен.

Са три године дали су га да учи клавир, са пет и виолину, када је имао осам, већ је савладао хармонију, са тринаест је дипломирао на Миланском конзерваторијуму и постао диригент. Био је стварно напредан, иако вундеркинди нису више никога чудили, та је појава сматрана оставштином 20. века.

Све до Обероновог правог пунолетства ништа се посебно није догађало. Али, он је био све уверенији да ће успети. На сам 21. рођендан схватио је свој непосредни задатак на Планети: он ће бити особа која ће продрети у тајну преношења музике менталном енергијом. Преостало му је да ухвати законитости и путеве те врсте енергије. Ствар је била потпуно јасна, иако још недокучива, али је Оберону лакнуло када се ослободио терета свог нагона који до тога часа није био сагледао ни објасниo.

Године између 21. и 34. провео је у неуморном раду, дириговао је већ најславнијим оркестрима и његова се мисао све јасније оцртавала. Непрестано је ишчитавао Платона. Са напуњене 34 године издвојила се у његовој глави реченица коју је филозоф ставио Сократу у уста:

„Хармонија је сасвим нешто друго него ли оно с чиме је ти упоређујеш, јер најпре постају лира, жице и гласови још неудешени, а напослетку од свега настаје хармонија, и најпре ње нестаје".

Оберон је схватио: хармонију треба хватати у оним кратким тренуцима док траје јер импулси менталне енергије смењују се брже и од светлости. Тада је почео да прави свој оркестар и преко мукотрпних аудиција и преданог рада, ево, нашао се на прагу своје 55. године пред коначним успехом. Све што се у његовом животу догађало није било случајно, па ни то што ће се баш ове године крунисати коначним успехом. Редослед је диктирао златни низ.

Његови музичари налазили су се у дворани савршене акустике спирално изљубљених зидова, хиљадама миља далеко од његовог врта, поређани у

ЧИ

Како појести компјутер или...

Недавно је на изложби компјутера у Лондону Мишел Лотито био главна атракција. Чим је објављено да ће овај тридесетогодишњи Парижанин појести читав рачунар, скупила се маса света. „Забавник" је и раније писао о људима гвозденог стомака, али сваки нови случај изнова буди пажњу.

– Заиста нисам веровао својим очима – каже један од присутних. – Мишел Лотито черечио је пред нама рачунар као да комада пиле. У устима му је нестајала тастатура, све оне силне жице и живице, чипови, на крају и сам екран рачунара, чак је и присутне позивао да откину било који део компјутера и ставе му га у уста, а он је све то жвакао и гутао. Чини ми се као да је у том несвакидашњем оброку уживао.

Тај посетилац није далеко од истине. Ево шта каже сам Мишел Лотито:

– Метал најлакше гутам, силикон има пријатан укус и лако се жваће, а пластика ми дође као слаткиш. Најтеже ми је било да савладам екран рачунара, можда због радиоактивних елемената које има у себи.

Како је Мишелу Лотиту уопште пало на памет да једе такве ствари?

– Када сам имао девет година, случајно сам прогутао парче стакла. Нисам осетио никакве тегобе, напротив. Чинило ми се као да сам појео било које друго јело.

Већ тада ми је постало јасно да су ми органи за варење друччији него код осталих људи. Лекари немају неко логично објашњење за ову моју способност, а ја стално тврдим да сам био предодређен да се родим као близанац. Пошто сам на свет дошао сам, природно је што имам јачи желудац.

Шта год да је разлог ове неуобичајене појаве, Мишел Лотито не мисли да престане да запањује људе. До сада је појео шест металних свећњака, седам телевизора различитих величина и авион типа „цесна" (ситнице као што су флаше или чаше не рачунају се). Наравно, „цесну" није прогутао одједном. Овај мали авион раставио је на делове и јео га (и јео, и јео...) две године.

– Још нисам одлучио шта ће се, после компјутера, наћи на мојој трпези – уз смешак каже Лотито. – Нешто сам мислио да бих људе највише изненадио кад бих појео читаву зграду предвиђену за рушење (!)

В. С

облику пужа са концертмајстором тачно у средини. Био је то сасвим нов и, разуме се, потпуно изненађујући распоред свирача. Први пут је изашао у јавност са експериментом, али сасвим сигуран у успех.

Оберон је стајао на свом омиљеном месту, усред спирале од шимшира и ружа. Биљке је својеручно садио тако да једна спирала извире из друге, али увијајући се у супротним смеровима. Ово није имало никаквог практичног значаја за успех огледа, али је Оберона смиривала и испуњавала срећом та симболика златног низа. Невидљиве камере пратиле су сваку његову кретњу.

Био је сасвим сабран. Исправио се и подигао руке, музика је покуљала у његов мозак и он је почео да дирижује, повремено певушећи тему из грандиозне и бриљантне једине Бизеове симфоније, дела које су одабрали за ову чудесну прилику. Затворених очију претапао се до последњег молекула у музику. Хармонија је управљала његовим телом и душом. Видео је прекрасне слике: дизале су се у небо Кеопсова пирамида, Александријска библиотека, Дуомо у Фиренци. Био је то најснажнији осећај и утисак његовог дотадашњег живота и Оберон му се предао без остатка знајући да ће нешто слично моћи поново да искуси тек на свој 89. рођендан, ако га доживи.

У Центру за мундијалну високу технологију дежурни тим је пратио опит. На екрану подељеном надвоје посматрали су савршено оркестар са Обероном који се налазио на другој страни Планете. Такво јединство оркестра и диригента ретко се виђало, били су једна душа у 144 тела. Нетремице су пратили догађај и нигде није било кикса, ниједна нота није излетела из хармоније.

Када је симфонија завршена, научници су и даље немо зурили у екран. Нешто се и даље догађало. Оберон као да је ишчекивао, а музичари су опет подигли инструменте и виолиниста у центру дао је знак. Ово није било предвиђено: на Обероновом лицу видело се најпре чуђење, па осмех среће, затим је поново подигао палицу и дириговао... Они, његов оркестар, приредили су му изненађење: без договора свирали су Веберовог „Оберона" и он је то чуо!

Прекрасне хармоније летеле су у небо као кристални камичци у безбројним спиралама златног низа. Биле су то честице менталне енергије између њега и њих, пронађена и чврсто успостављена веза. Обероновог тријумф.

Илустровао: Добросав Боб Живковић

П УМЕСТО ЧИПСА

Мишел Лотито, тридесетогодишњи Парижанин, за две године успео је да поједе мали авион типа „цесна", недавно је смазао рачунар, а спрема се да свари и читаву једну зграду

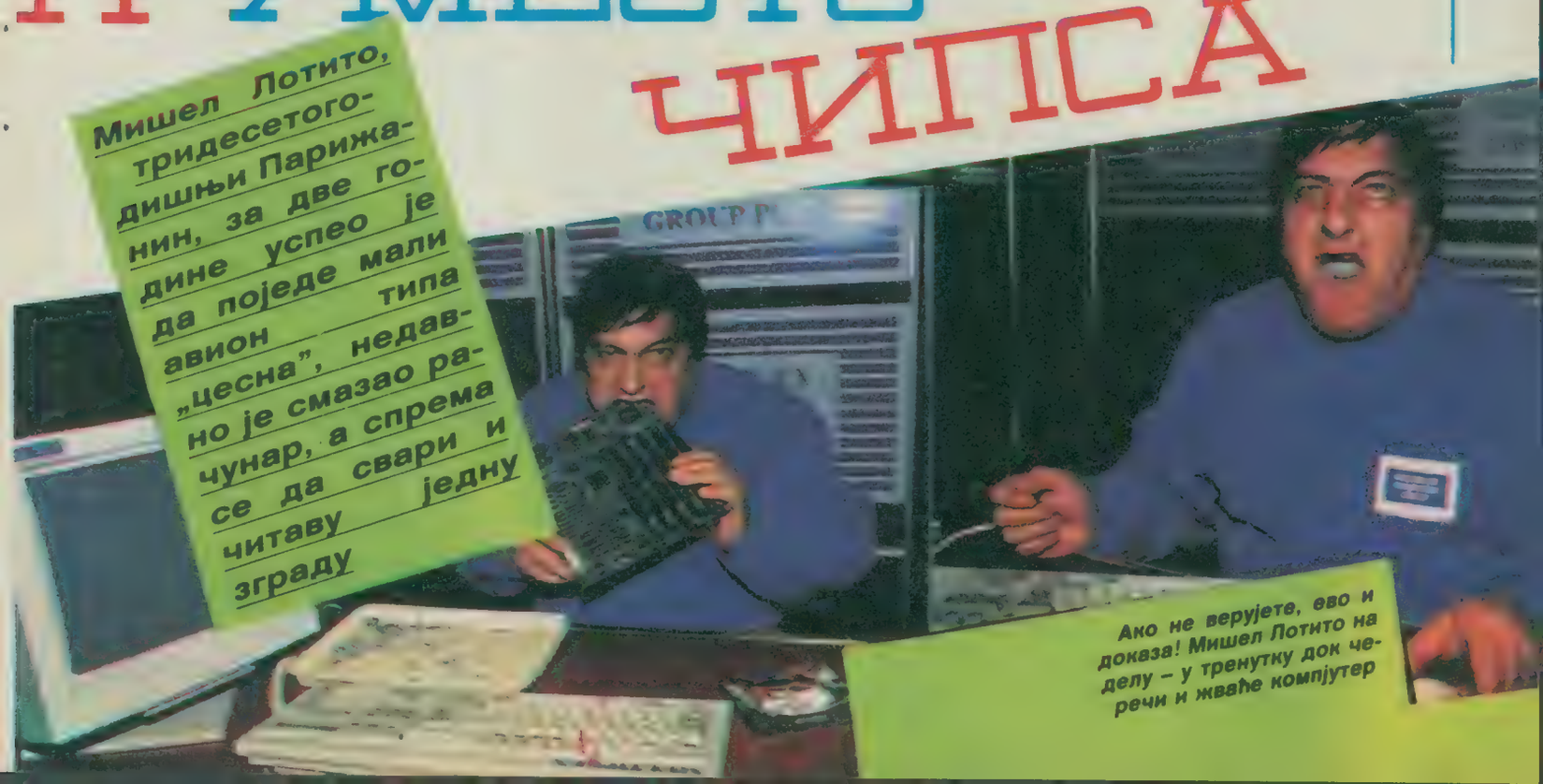

Ако не верујете, ево и доказа! Мишел Лотито на делу – у тренутку док чекићем и жваће компјутер

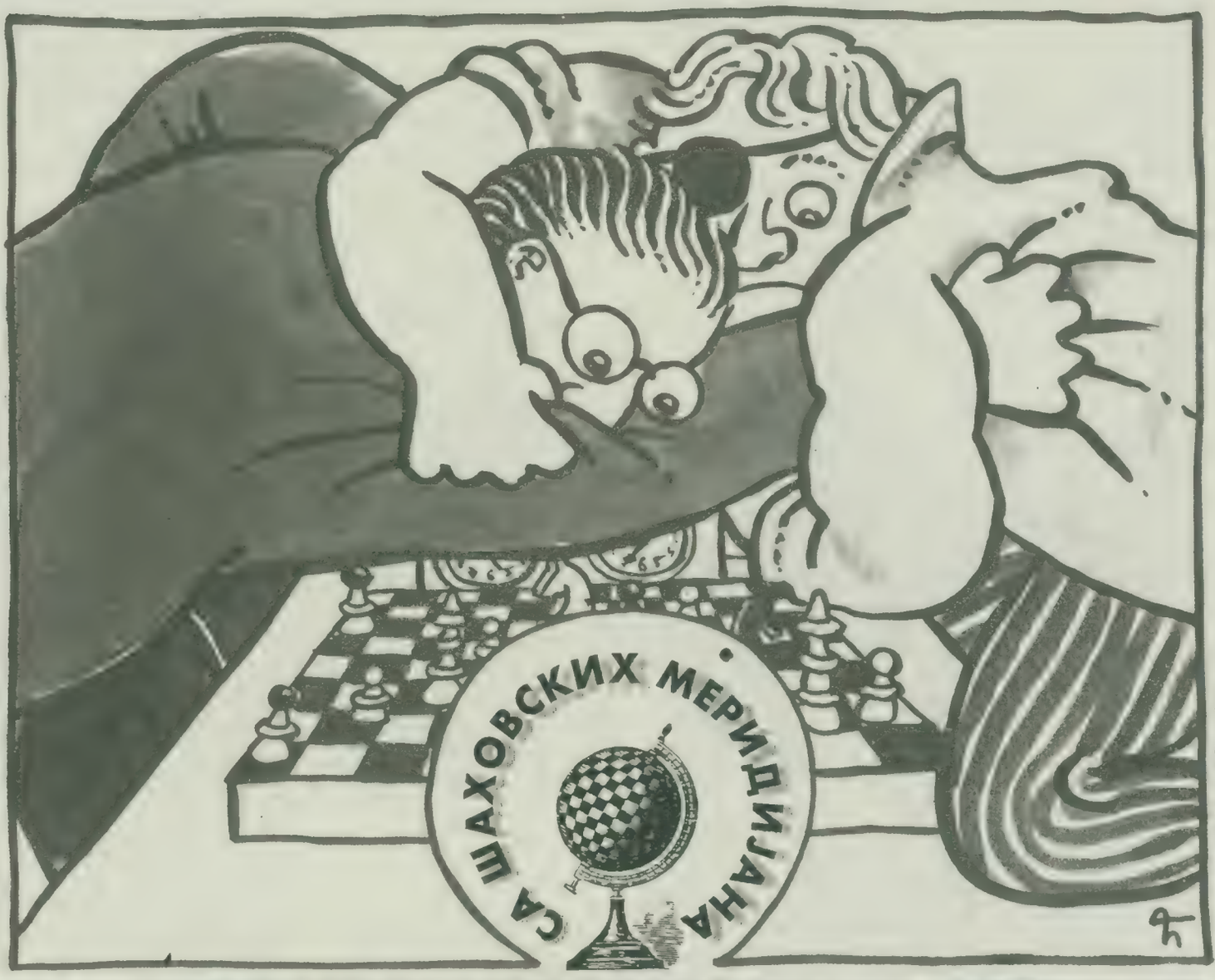

Илустровао: Растко Ћирић

КАКО ТАЈХМАН РЕМИЗИРА

Једна од најживописнијих шаховских личности свакако је био немачки велемајстор Рихард Тајхман који је живео 57 година. Његов живот почео је неком симболиком. Наиме, Тајхман је рођен 24. децембра 1868. дан уочи католичког Божића, као и др Емануел Ласкер, други по реду шампион света. Као младић са 26 година први пут је играо 1894. године на мајсторском турниру у Лајпцигу, где је освојио треће место. Касније се преселио у Лондон и ту започео филолошке студије, али је ради болести очију морао да их напусти, па се посветио искључиво шаху. Преко десног ока носио је црну повеску и био једини велемајстор који је тако хендикепиран на турнирима.

Иако снажно грађен, можда је баш због болести очију био крајње мирољубив, увек спреман на реми. Ако је противник био задовољан са пола поена – задовољан је, по правилу, био и Тајхман.

Током каријере ретко је био први, али је зато девет пута био пети или је делио пето место на турнирима па су га колеге у шали звале Ричард V. Међутим, на великом међународном турниру 1911. у Карловим Варима, био је први претекавши позната светска имена у шаху. Колеге су га тада, како би другачије, назвале Ричард I.

Тајхман је имао неколико „ситних" задовољстава: добре „вирџинија" цигаре, виски и рвачке борбе. Писао је, али је био тежак на перу, па му је познати шаховски издавач Каган, када би од њега затражио да нешто напише, давао кратак рок, али му је, уз хонорар, одмах слао довољну количину омиљених цигара не би ли га приволео да се лати пера.

Једном приликом Тајхман је играо меч са Семишом. Партија се играла баш када су се одржавале рвачке борбе у циркусу. О тој партији велемајстор Рудолф Шпилман пише у књизи „Кроз шаховски свет": „...Одиграно је 15 потеза. Семиш је био уверен да је по свим правилима модерне шаховске уметности стекао изгледан положај и управо се трудио да пронађе згодан бојни план. Док је он напрегнуто размишљао, Тајхман је изненада зауставио часовник, устао је, гурнуо фигуре и једноставно рекао: – Доста је глупости, реми – опростио се и отишао у циркус. Било је крајње време јер су рвачке борбе управо почеле!

Рихард Тајхман проживео је свој век у Немачкој, Енглеској и Швајцарској, увек са шаховском таблом и хендикепиран због вида. Говорио је шест језика, па када више није могао да живи од шаха, издржавао се захваљујући знању језика.

У својој, не тако дугој каријери, Тајхман је играо на око 40 турнира, а имао је преко 20 мечева са шахистима различите снаге. Највећи успех постигао је 1921. године играјући са Аљехином 2:2 уз 2 ремија.

Италијанска партија
Шевер – Тајхман
Играно у Берлину, 1907.

1 e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Lc5 4. c3 De7 5. 0–0 d6 6. d4 Lb6 7. a4 a6 8. a5 La7 9. h3 Sf6 10. de Se5 11. Se5 De5 12. Sd2? Lh3 13. gh Dg3+ 14. Kh1 Dh3+ 15. Kg1 Sg4 16. Sf3 Dg3+ 17. Kh1 Lf2 Црни предаје.

Шевер је начинио почетничку грешку у отварању па је за то брзо кажњен.

Славко В. Домазет

TOKI-VOKI

za samogradnju

Koristite savremeno sredstvo za komunikaciju! Prvi put kod nas, TOKI-VOKI od domaćih delova! Minijaturnih dimenzija. Odličnih tonskih karakteristika. Domet im je izuzetno veliki – preko 25 km. Možete ih lako sastaviti za veoma kratko vreme (2-3 časa). Poseduju velike mogućnosti primene (kuća, zabava, selo, planina, more, lov, neprekidna korespondencija, „osluškivanje" bebe, itd.)

Nudimo vam komplete koji obuhvataju:

- *par (2 komada) visokoprofesionalnih štampanih pločica od viroplasta za toki-voki dometa preko 25 km,*
- *detaljna uputstva od A do Š sa montažnim i električnim šemama za sklapanje,*
- *spisak svih delova,*
- *adrese prodavnica (sa brojevima telefona) u svim krajevima Jugoslavije, gde se mogu nabaviti (ili naručiti) svi potrebni delovi,*
- *poklon – iznenađenje svakom ko naruči komplet.*

Komplet možete naručiti pismom, dopisnicom ili telefonom, a plaćate pouzećem – poštaru prilikom uručivanja naše pošiljke. Rok isporuke – 3 dana.
Naša adresa je:

„IBP TELECOMM" p. o.
post fah 702
11001 Beograd
☎ 011/161-428 non stop

NAPOMENA: upotreba ovih uređaja je dozvoljena, jer koriste frekvenciju koja je predviđena upravo za njihov rad (na 27 MHz).

cena KOMPLETA je samo 6.248,00 dinara

NARUČUJEM

1 2 3 4 5 6 7 kompleta (zaokružiti koliko vam je potrebno kompleta) za izradu toki-vokija. Sadržina jednog kompleta je data u tekstu oglasa. Cena jednog oglasa je 6.248,00 dinara + PTT troškovi. Molimo za brzu isporuku, a pošiljku plaćamo pouzećem. Pošiljku šaljite na adresu:

ime i prezime

adresa stanovanja

poštanski broj i mesto

„IBP TELECOMM" post fah 702, 11001 Beograd, tel. 011/161-428

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Организована заједница људи – Састанак, **2.** Упустити се у причање, **3.** Најквалитетнији камени угаљ – Отровна морска риба, **4.** Мале укусне морске рибе – Борилиште, **5.** Породица малих полумајмуна – Најближи рођак – Седамнаесто слово азбуке, **6.** Које припадају нама – Читање слово по слово, **7.** Ознака за неутрон – Европска острвска земља, **8.** Острво на Јадрану – Мера за електричну енергију, **9.** Критичка оцена, **10.** Основна тарифа (скр.) – Састојак земног гаса, **11.** Прелиставати, **12.** Монах, калуђер – Упишите: иц, **13.** Цар, цезар – Прво слово.

УСПРАВНО: 1. Глумац са слике, 2. Пређашња – Орепине, сртови, **3.** Уплашити – Умак, **4.** Вино са содом – Мајчина или очева сестра, **5.** Сунчеве зраке – Пратња владара – Ознака за радијус, **6.** Мушко име, Вицко – Поскакивати, **7.** Органи чула вида – Братова кћи, синовица, **8.** Општинска подручја, **9.** Старији (скр.) – Наш преводилац, Коломан, **10.** Хируршки инструмент за киретажу, **11.** Врста кита – Упишите: њ, **12.** Успињање.

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1								●				
2												
3									●			
4							●					
5						●					●	
6					●							
7		●										
8				●								
9												
10			●									
11												
12					●							
13						●						

МАГИЧНИ КВАДРАТ

1	2	3	4	5	6	7
2						
3						
4						
5						
6						
7						

А, А, ВА, ЕК, И, ЈА, КЕ, КО, МА, НИ, НИ, НИТ, РИ, СТЕ, ТА, ТА, ТАК, ТАЛ, ТЕ, ТИ, ТИ, ТИТ, ТОР.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Врста меког минерала, масни талк, **2.** Прилагођавање противнику, стратегија (мн.), **3.** Земљин полутар, **4.** Козачки заповедници, **5.** Руда титана, **6.** Наше старије женско име, **7.** Врста синтетичке тканине.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ПТИЦА СА 4 НОГЕ

Из јајета које је положила птица на две ноге и са два крила испилио се невероватан створ који ће ускоро почети вешто да пузи и чак се спушта низ дрвеће – четвороношке!

Кад је ову вест 1884. први објавио природњак Бригем, мало ко му је поверовао. Научник је још тврдио да се неколико месеци касније код ове необичне живуљке предње ноге развију у права крила, а задње у праве ноге. Сад већ више личи на птицу, али ни онда, чак ни искусан орнитолог не може лако да одреди шта је пред њим: фазан, каква кока или повећа – кукавица. Личи на све њих, а опет и не личи: претерано мала глава у односу на тело са украсном ћубом на врху, витко тело дугачко преко 60 центиметара, велика округла крила и дугачак реп са десетак лабаво поређаних пера.

Не само својим изгледом, већ и грађом и начином живота, хоацин (Opistho-

Марсовац међу птицама: ништа код њега није као код осталих. Збуњује научнике и прибором за варење који као да је позајмио од – преживара!

Професор Страл који већ четири године у мочварама Венецуеле проучава ову загонетну птицу.

comus hoatzin) толико је јединствен у свету птица да је због њега морао бити измишљен засебан подред (Opisthocomidae) чији је он једини члан!

Тинејџери чувају бебе

Шира публика имала је прилику да ову чудну птицу нешто ближе упозна пре десетак година кад је у тиражном америчком часопису „Национална географија" Лил Гример, орнитолог велингтонског ЗОО врта, описао своја осматрања у мочварама Гвајане (Јужна Америка) где живе ове необичне птице. На њиховим крилима, потврдио је он, заиста се могу видети канџе. Уз то, тачно је да се хране лишћем, слично преживарима, а кад се нађу у опасности, загњуре у воду мада нису ни мочварице ни пловуше!

Гример је такође открио нешто што се дотад није знало: хоацини одгајају своје младунце у некој врсти породичног обданишта – чак и трогодишњи птићи настављају да живе с родитељима помажући им у подизању и васпитавању млађе браће и сестара!

Следећи који је кренуо да открива тајне хоацина био је Стјуарт Страл, научни сарадник међународне организације за заштиту живе природе при Њујоршком зоолошком друштву. Отпутовао је у Венецију где је много времена утрошио тражећи погодно место за осматрање. Срећом, свуда има људи добре воље: један познаник упутио га је на богатог земљопоседника који му је не само изашао у сусрет већ одлучио да на једном од острва које поседује у Амазонији направи забран. Било је ту много ретких звери и птица, па и великих јата хоацина.

Страл је за осматрање одабрао две парцеле – један природан поток и стари канал за исушивање у шуми на источном делу имања. Подигао је више осматрачница високих 12 метара, платформе на њима замаскирао грањем и почео да посматра. Био је у стању да истовремено прати 4–6 група хоацина.

Његово прво откриће било је да свака фамилија хоацина има своју малу територију (35–40 метара око гнезда) коју чува од суседа свађајући се око граница.

Али, како пратити птице које све изгледају једнако? Научник и његов мали истраживачки тим одлучили су да ухвате неколико одраслих хоацина и обележе их прстеновима у боји. Али, сви њихови покушаји су пропали: птице би их увек на време опазиле и нестајале у густом жбуњу. Излаз је ипак нађен. Научници су почели да хватају младунце и то врло једноставно. Ловци би јако тресли дрво, птице би прелетале на суседно, а они би онда тресли и њега и то би трајало све док исцрпљени младунац најзад не би пао пред ноге научника. Тада би му на ножицу стављали прстен и враћали натраг на „родно" дрво. За три године успели су да прстенују 150 младих хоацина што им је омогућило да прате живот јединке од детињства до тренутка кад напокон, готово матори, напусте родитељско гнездо и крену својим путем.

Кљун као цепин

Хоацини праве гнездо од прућа на 2–6 метара изнад воде и то раде оба родитеља заједничким снагама. Унутра женка положи 2–5 овалних јаја са смеђим и пурпурним пегама. Кад се излегу, младунци су чисти врисак: готово потпуно голуждрави тако да се јасно виде такозване „функционалне канџе" на другом и трећем прсту предњих ногу које су им и те како потребне. Страл је био запањен кад је видео први пут како се малишани њима служе.

...Киша је сатима пљуштала, вода се сливала низ стакла догледа и сметала му да осматра. Стајао је до појаса у густом блату канала и муљ му је лагано продирао у чизме. У тренутку кад је киша мало ослабила, Стрел је приметио хоацина који је прелетео канал, чудно, као оштећени хеликоптер, уз страшан крик. За првом птицом прелетела је друга и она грозна крештећи. Стрел је убрзо открио узрок: у жбуњу преко пута извиривало је голуждраво младунче, заправо само његова љубица. Следећих тренутака било је готово невероватно посматрати шта ово створење чини да би се искобељало из ситуације у којој се нашло. Кљуном се хватао за грану, затим се крилима с муком довлачио до ње, а онда трзајем дизао тело све док се није успентрао и ишчезао у густом лишћу. Спасао се „функционалним канџама" због чега су у 19. веку сматрали хоацина, као и археоптерикса, оном кариком која спаја птице са гмизавцима.

Тица или крава?

Хоацини се у још нечем разликују од свих осталих птица – то је изванредно велика вољка – утврдио је Стрел. Овај орган за складиштење хране пружа се преко највећег дела горње трећине тела и дубоко задире у огроман „џеп" на грудима. То је условило и измене у скелету и мускулатури које се не могу приметити у других птица. Хоацини, изгледа, у овај велики шпајз трпају резерву младог лишћа и изданака којима се хране преживајући, као праве – краве.

Један од првих питомаца професора Стрела био је онај мали хоацин који се „на све четири" извукао из кише – добио је црвени прстен и име – Црвенко. Следеће године виђен је како помаже родитељима да подижу његову млађу браћу и сестре трошећи на то исто времена колико и његов отац. Заједно са њима чувао је и гнездо. Једнога дана, пратећи са осматрачнице гнездо Црвенкових родитеља, Стрел је зачуо снажне крике узнемирених птица. Истог часа појавио се чопор мајмуна капуцинера који су јуришали на гнезда. Промукли крици птица, претеће позе, па чак и напади на мајмуне – ништа није помогло. Крупни капуцинери, вешто скачући с гране на грану и прихватајући се репом, одгуривали су шапама све пред собом. Најкрупнији међу њима успео је да се домогне гнезда, згрpreби три јајета и шмугне у густиш. Дешава се да мајмуни хватају и младе птице. Управо зато се млади хоацин, чим осети и најмању опасност, храбро баца с висине од шест метара у воду. Али и тамо га вребају опасности – пиране и кајмани не пропуштају прилику да се засладе младом „хоацинетином". Зато птић, кад скочи у воду, брзо загњури, али се деси и да се укочи правећи се мртав и тако остане неприметан на површини. Тек кад опасност прође, креће четвороношке да се вере уз жбуње.

Страл је већ пуне четири године у Венецуели и све то време није му било довољно да одговори на многа питања, посебно на оно које место заузима у генеалошком стаблу птичјег царства хоацин који тако неодољиво подсећа на праптицу археоптерикс, најстарију досад пронађену фосилну птицу. Четвороногa птица и даље остаје загонетка, као да није са овог света или, бар, из овог времена.

В. М.

Пао је са шест метара висине у воду, али – намерно. Тако се лукави младунац спасава од опасности у ваздуху, а кад се горе ситуација смири, узвераће се натраг уз помоћ – руку! Кад напуни три месеца, оне ће, међутим, нестати без трага.

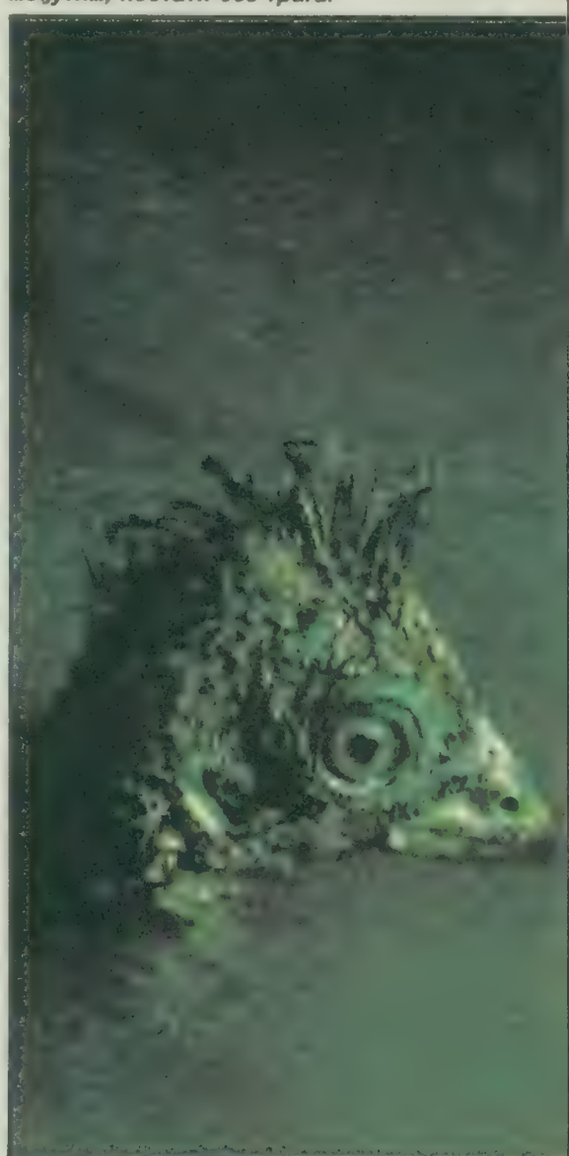

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

Од првог до последњег броја

Продајем „Политикине Забавнике" од првог до последњег броја, две трећине укоричени. Заинтересовани могу да се јаве на телефон 011/489-71-74.

Посао – разбијач порцелана

Мој друг ме често засмејава, учинио је то и недавно тврдећи да у Енглеској постоји радно место – разбијач порцелана. Да ли заиста постоји такво занимање?

Р. ПУЛЕТИЋ
Врбас

Овог пута твој друг се није шалио. Такво занимање постоји у многим фабрикама. Прво овакво радно место отворено је у енглеској фабрици порцелана „Вецвуд" када је један радник добио задужење да сав такозвани шкарт и произведени порцелан који не одговара стандардима фирме нарочитим чекићем ломи и уситњава.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ – ВОДОРАВНО: друштво, скуп, распричати се, антрацит, рањ, гирице, арена, ајаци, брат, њ, наше, срицање, н, Ирска, Ист, ват, критика, от, етан, листати, инок, иц, ћесар, а.
МАГИЧНИ КВАДРАТ: стеатит, тактике, екватор, атамани, титанит, Иконија, теритал.

Несуђени голман – шампион Европе

Колико је тачно да је наш атлетичар, спринтер на 400 метара, Слободан Бранковић, иначе нови шампион Европе са последњег првенства у Ђенови, несуђени голман „Црвене звезде".

ДРАГАН
Умка

Захваљујући једној прехлади, добили смо новог шампиона Европе у трци на 400 метара на последњем првенству у Ђенови јер Обреновчанин Слободан Бранковић био је велики фудбалски таленат. Бранио је за месни фудбалски клуб „Раднички" и као јуниора већ су га запазили стручњаци и „ловци" на младе таленте из фудбалског клуба „Црвене звезде". Када је већ био спремљен уговор о стипендирању и усавршавању у „Црвеној звезди", испречила се дужа прехлада, све је помало пало у заборав и после тога Бранковић више није стајао између статива. Определио се за трчање јер је, као почетник у „Партизану", имао резултат 52,0 на 400 метара.

Било је то 1982, када је имао тринаест година, а ове, 1992, стигао је до резултата од 46,22 постигнутог у полуфиналној трци у Ђенови, док је златну медаљу у финалној трци освојио са временом 46,33.

Велики сам обожавалац Џејмса Бонда и сакупљам све његове филмове. Недавно си писао о свим филмовима које је снимио. Од њих ми недостају три и то: „Дах смрти", „Никад не реци никад" и „У служби Њ. Величанства". Замолио бих све који имају те филмове, уколико желе да их продају, да ми се јаве на адресу: ВЛАДАН ЂУРИШИЋ, Д. Туцовића 2122, 19250 Мајданпек.

Трка мучилиште

Недавно сам гледао филм о старој трци „Хиљаду миља" за коју кажу да је била прави пакао. Да ли се та трка још одржава?

ТОМИЦА
Београд

Ова трка која се одржавала на друмовима Италије укинута је 1933. године управо из разлога због којих је и добила надимак „трка мучилиште". Прва је одржана 1906. године.

У то време, пионирско за аутомобилизам, возило се излоканим друмовима, без асфалта, пуним рупчага, тако да је возаче на циљу, уколико би уопште до њега стигли, мало ко могао да препозна онако измучене и умазане прашином и уљем. Уопште, успех је био издржати до краја трке и извући живу главу, па је зато победник и слављен као херој.

Слаба возила, још недовољно стручно конструисана за те услове, често су слетала са разлоканих путева, отпадали су им точкови, превртала су се... Све то проузроковало је велики број смртних случајева и правих успутних драма. Ова трка је од свог почетка 1906. године па све до укидања сваке године мењала дужину стазе и правац, али нешто је остало непромењено; остала је упамћена по својој тежини.

Цвет као кишобран

Читала сам да је рафлезија највећи цвет, али зашто пише и да је то паразит?

ДИНА Ј.
Београд

Рафлезија јесте највећи цвет на свету, али истовремено и паразит јер по начину живота веома подсећа на гљиву од које се разликује само по томе што има семе. Њено стабло сачињава сплет влакана која се увлаче у биљку домаћина, црпе храну из ње и постаје видљива тек кад процвета. Појављује се цвет који у пречнику има око 90 центиметара и веома подсећа на кишобран. Рафлезија расте у шумама Малезије, источне Индије и Суматре и постоји око 14 врста. Открио их је 1963. године ботаничар др Мејер.

„ЗАБАВНИКОВ" КВИЗ (решења)

1. Клавир.
2. Антонио Страдивари (1644–1737), италијански градитељ гудачких инструмената из Кремоне.
3. Ринго Стар.
4. Лудвиг ван Бетовен (1770–1827). Написао је укупно девет симфонија.

Од преслице до бушилице

Нећу да вам кажем колико се плашим поправљања зуба и зубарске бушилице, него ме занима ко је измислио ту корисну, али и застрашујућу справу.

ПАВЛЕ
Београд

Савремене бушилице толико су усавршене да у поређењу с њима оне првобитне заиста изгледају као справе за мучење. Биле су на ножни погон, па није тешко замислити какво им је било убрзање и број окретаја врха бушилице.

Прву зубарску бушилицу направио је Џон Гринвуд 1898. године, тако што је преправио преслицу за вуну и користио њену педалу за обртање зубарске бур-

гије. Још раније је амерички зубар Чарлс Мери 1858. године патентирао бушилицу на ручни погон са којом је било доста тешко да се управља. Познат је и покушај Енглеза Џорџа Харингтона 1864. године, чију је бушилицу покретао сатни механизам.

Како се постаје кинолошки судија?

Желео бих да постанем кинолошки судија па ме занима коју школу или курс морам да завршим да бих постао судија на изложбама паса.

БОЈАН КОЛАРЕВИЋ
Почековина

Да би се добило звање кинолошког судије, није потребно да се заврши одређена школа или курс. Сазнали смо да је први услов учлањење у једно од ки-

нолошких друштава, а затим потребно је да се стажира поред званичних кинолошких судија на пет изложби да би се стекао услов за полагање испита и стицања звања кинолошког судије.

За све што те занима о томе можеш да се обратиш Кинолошком друштву „Београд", телефон 011/436-433.

Легенда и Кеопсова пирамида

Читала сам да Кеопсову пирамиду нису градили робови овог фараона, већ да је она сграђена доста раније. Колико је то тачно?

НЕРА
Урошевац

То што си прочитала о Кеопсовој пирамиди заснива се на теорији мало познатог историчара арапског порекла Абу Заида Балкија који је тврдио да је ову пирамиду подигао краљ Сурид пре

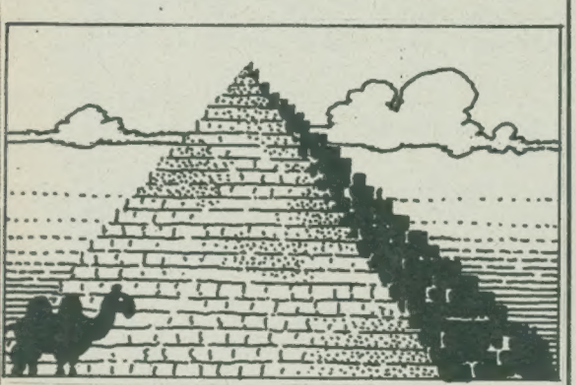

11.000 година. Ради се, заправо, о легенди која каже да је поменути краљ, знајући за библијски потоп, изградио пирамиду да би у њој сачувао сва знања овог света. Само, у легенди се не каже да се то догодило пре 11, него пре 73 хиљаде година.

Лазар Аргиев, 8. марта 12, 91442 Демир Капија – 12 година, сакупља постере, воли хеви метал музику.

Сузана Стошић, Петра Кочића 1, 17500 Врање – 13 година, воли музику, сакупља лименке, постере и украсна писма.

Александра Ножинић, VII Б. У. Д. 9, 44240 Двор на Уни – 11 година, воли музику, спорт и дописивање, навија за Црвену звезду.

Иван Махов, Косовке девојке 32/11, 18000 Ниш – 15 година, жели да се дописује са вршњацима.

Борис Бошњак, Стубичка 15, 24000 Суботица – 16 година, воли спорт и музику

Бранислава Тошановић, Иве Лоле Рибара 13, 72000 Зеница – 11 година, сакупља постере, салвете и марке.

Миладин Благојевић, Невесињска 20, 36000 Краљево – 15 година, сакупља све о ванземаљцима.

Бојан Лугоња, Дистричка 58, 23300 Кикинда – 11 година, сакупља постере аутомобила, воли реп музику и тенис.

Драгана Бијелић, Кнеза Милана 164, 32000 Чачак – 14 година, воли музику, спорт и дружење.

Катарина Ивановић, Студеничка 2, 36000 Краљево – 15 година, жели да се дописује са вршњацима.

Miss Joyce Rai, I Notre Chalet, 5 Defence Colony, Alto Porvorim, Bardez, Goa-403521, India – 29 година, жели да се дописује са вршњацима на енглеском језику.

Легенда је легенда, а прави подаци кажу да је Кеопсова пирамида подигнута између 2650. и 2600. године старе ере, за време владавине истоименог фараона.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2103

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 480,00 динара, тромесечна 1.440,00 динара, полугодишња 2.880,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, CH – 5034 SUHR, Bernstr- West 64, Schweiz. Тел. 310470 и 71, на КОНТО: FAX 310472
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Baahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање ствари, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ВЕЛИКИ ЛИКОВНИ И ЛИТЕРАРНИ КОНКУРС ЗА ОСНОВЦЕ „МОСТ КОЈИ НАС СПАЈА"

НОВЕ НАГРАДЕ ЗА ШКОЛЕ

У претпрошлом броју „Политикиног Забавника" фирма МОСТ доделила је два компјутера „мост" (286/16 MHz) који коштају по 1500 ДЕМ, за две школе чији ученици освоје прву награду на ликовном и литерарном конкурсу „Мост који нас спаја".

Предузеће МОСТ, које има и галерију слика, организоваће на крају конкурса изложбу најуспелијих ликовних радова и њихову аукциону продају.

У прошлом броју „Политикиног Забавника" објавили смо да библиотеку вредности 120.000,00 динара добија једна школа, и то за литерарне радове, по следећим критеријумима: жири уочи додељивања награда бира одређени број ликовних радова који улаза у ужи избор за награде.

Школа чији ученици пошаљу највећи број квалитетних литерарних радова, а који по оцени стручног жирија уђу у најужи избор за награде, добија комплет књига вредан 120.000,00 динара.

Ни то није све! У овом броју нове награде које додељује Комбинат СПОРТ! Јер, „важно је учествовати, а не победити". На предлог Комбината СПОРТ две школе чији ученици не освоје ниједну награду за ликовне и литерарне радове добијају по комплет од 15 дресова, једну фудбалску и рукометну лопту. Те две школе жири ће извући жребом.

МОСТ НА ДРИНИ

Дрина је највећа притока Саве и позната је као брза река. Протиче кроз равницу, често се излива, меандрира и мења ток. Мачва и Семберија чине велике макроплавине које је Дрина створила изливањем и таложењем материјала. Због своје промењиве ћуди назива се „кривом" Дрином и није је лако премостити. Најпре би је требало – исправити.

Па ипак, вековни сан народа Мачве и Семберије, да се повежу мостом, овог лета постаће стварност. Кад је Слободан Павловић дошао на идеју да изгради мост на Дрини, основао је компанију под називом „Drina River Bridge Corporation" чији је превасходни задатак да оствари ту идеју. Новац за изградњу моста дугог 450 метара – 4.250.000 USD – дали су Слободан и Мира Павловић, а средства за цео пројекат, пословно туристички центар, око 70 милиона USD, требало би да се обезбеде продајом деоница.

„Павловића ћуприја" – назив који је мосту дао пројектант Љубивоје Костић – гради се на месту где је била скела. А да „крива" Дрина не би временом „заобишла" мост, владе Србије и Босне преузеле су обавезу да ураде утврде за обалу, као и прилазне путеве.

Вест о изградњи моста највише је обрадовала Бадовинчане. Готово половина обрадиве земље овог мачванског села налази се на босанској страни. Сељаци су до сада били принуђени да са сточним запрегама и тракторима скелом прелазе реку да би обрадили њиве. Лети је то некако и изводљиво, али у пролеће и јесен, кад Дрина подивља, прелаз је био опасан.

Мост на Дрини биће споменик хуманости Слободана Павловића – споменик овековечен и у радовима учесника великог наградног конкурса „Мост који нас спаја". *Б. К.*

НАГРАДЕ

Награде се додељују на дан отварања моста 12. јула 1992.

Награде за ученике:

за најуспелији литерарни рад:	I награда	1.000 USD
	II награда	500 USD
	III награда	300 USD
за најуспелији ликовни рад:	I награда	1.000 USD
	II награда	500 USD
	III награда	300 USD

Награде за професоре: један наставник ликовног и један наставник српског језика, који по оцени жирија на конкурс пошаљу највећи број успелих радова ученика, добиће награде од 300 USD

Награде за школе: школа која пошаље највећи број ликовних и школа која пошаље највећи број литерарних радова добиће ТЕЛЕВИЗОР за програм У БОЈИ и ВИДЕО РИКОРДЕР.

УСЛОВИ КОНКУРСА И ПРОПОЗИЦИЈЕ ТАКМИЧЕЊА

На конкурсу учествују ученици основних школа. Број појединачних радова једног ученика није ограничен. Ликовни рад треба да буде урађен на листу блока А-5, а литерарни може да има најзише две куцане стране.

Сваки рад ученика мора на полеђини да има налепљен купон „Политикиног Забавника" оверен печатом школе. Радове ученика школе шаљу у заједничкој пошиљци школе најкасније до 24. априла 1992. Купоне за конкурс „Политикин Забавник" је објавио у претходна три броја и у овом броју.

По завршетку конкурса имена награђених школа, професора и ученика биће објављена у „Политикином Забавнику" најкасније до краја маја. Најуспешнији радови биће представљени у „Политикином Забавнику" и у посебној емисији Радија и ТВ „Политика" посвећеној конкурсу.

Сви радови шаљу се на адресу: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29/XIV, 11000 Београд (са назнаком: за конкурс).

Купон за такмичење мора да има следеће податке:

Политикин Забавник | Drina River Bridge Corporation | РТВ „Политика"

КУПОН БР. 2
за литерарни конкурс „Мост који нас спаја"

Ученик: _____
(име и презиме)

Датум рођења: _____

Адреса: _____
(улица и број)

Место становања: _____
(поштански број и место)

Назив школе: _____

Разред: _____ Место: _____

Име и презиме наставника: _____

Печат школе _____

РЕКЛИ СУ...

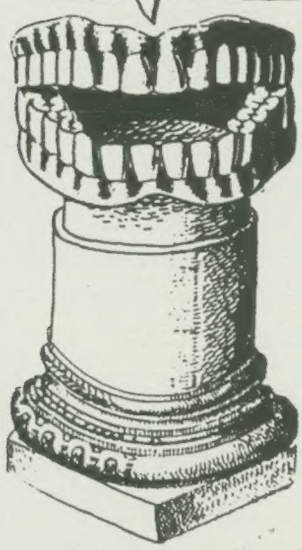

У ПОЛИТИЦИ ЈЕ КАО У МАТЕМАТИЦИ: И НУЛЕ СУ ДРАГОЦЕНЕ КАД СТОЈЕ НА ПРАВОЈ СТРАНИ.

Малколм Магериџ
енглески журналиста
(1903–1990)

Свако има свог омиљеног непријатеља. Без њега наша срећа не би била потпуна.

Ле Корбизје
швајцарско-француски архитекта
(1887–1965)

САМО МУДРАЦИ ПОСЕДУЈУ ИДЕЈЕ; ВЕЋИНУ ЉУДИ ПОСЕДУЈУ ИДЕЈЕ.

Семјуел Тејлор Колриџ
енглески песник и филозоф
(1772–1834)

Човек може на два начина нешто да постигне: сопственим знањем и глупошћу других.

Жан де ла Бријер
француски филозоф и писац
(1645–1696)

ОПТИМИСТА ЈЕ ПО ПРАВИЛУ САВРЕМЕНИК КОЈИ НИЈЕ ДОВОЉНО ОБАВЕШТЕН.

Џон Присли
енглески писац
(1894–1984)

Никo није толико незанимљив колико је то човек који нема никаквих интересовања.

Томас Браун
енглески филозоф
(1605–1682)

Најбољи начин да се осветите: не враћајте мило за драго.

Марко Аурелије
римски цар и војсковођа
(121–180)

ГЛУПОСТИ МОГУ ДА БУДУ СИМПАТИЧНЕ ГЛУПОСТ НИКАДА.

Алберто Моравија
италијански писац
(1907–1990)

Само песимисти кују гвожђе док је вруће: оптимисти се уздају у то да се оно неће охладити.

Петер Бам
немачки писац
(1897–1975)

„ЗАБАВНИКОВ" КВИЗ

СВЕТ МУЗИКЕ

1. Који инструмент свира Елтон Џон?

2. Ко је израђивао Страдиваријусове виолине?

3. Ко је био бубњар у ансамблу „Битлси"?

4. Ко је написао симфоније зване „Пасторална", „Пета" и „Ероика"?

РЕШЕЊА НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

WALT DISNEY
МИКИ
ОХ, КАКВА ЈЕ ТО ТУЧА НАПОЉУ?
НЕКИ ПСИ, ИЗГЛЕДА!
ГРР!
ГЛЕ, ГЛЕ, ПЛУТОН СЕ НЕШТО ЉУТИ!
ЈАО, МИКИ! РАСТРГНУЋЕ ТУ ЈАДНУ МАЧКУ!
ГРРР!
МИНИ
СВАКИ ПУТ КАД ГА ДОВЕДЕШ, ОН ЈУРИ КОМШИЈСКЕ МАЧКЕ...
ХМ... У ПРАВУ СИ, МИНИ! МОРАЋУ ДА ГА ОДВЕДЕМ КУЋИ!
ГРРР!
2·24
ДОВЕДИ ГА, САМО ТУ ДО ВРАТА!
?
БАШ ДОБРО ШТО САМ ОВО САЧУВАЛА!
© 1991 The Walt Disney Company
All Rights Reserved
СИГУРНА САМ ДА САД НЕЋЕ МРДНУТИ ИЗ МОГ ДВОРИШТА!
Distributed by King Features Syndicate